

Няўлічаныя пахаванні

Не пахудзець, а змяніцца

Гістарычныя перамогі савецкіх спартсменаў

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР. 5

СТАР. 6

СТАР. 8

ПРАГМАТЫЧНАСЦЬ АДНОСІН

Важна прадоўжыць лінію на поўную нармалізацыю стасункаў Беларусі з ЕС

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка лічыць важным прадоўжыць лінію на поўную нармалізацыю адносін і паглыбленне супрацоўніцтва з Еўрапейскім саюзам з улікам нацыянальных інтарэсаў. Аб гэтым кіраўнік дзяржавы заявіў на нарадзе па пытаннях беларуска-еўрапейскіх адносін, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

«Важна прадоўжыць лінію на поўную нармалізацыю адносін і паглыбленне супрацоўніцтва з ЕС у кантэксце нашых нацыянальных інтарэсаў. Размова ідзе аб умацаванні дзяржаўнага суверэнітэту і незалежнасці, беспяспекі і стабільнасці Беларусі», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт адзначыў, што апошнім часам назіраецца пазітыўная дынаміка ў развіцці адносін паміж Еўрапейскім саюзам і Беларуссю, узровень і інтэнсіўнасць кантактаў узраслі, агульная атмасфера таксама палепшылася. «Прынятае ў лютым 2016 года рашэнне Еўрасаюза аб адмене большасці санкцый адносна Беларусі адкрывае новыя магчымасці для развіцця нашага ўзаемадзеяння з Еўрасаюзам. Гэты крок выразна сведчыць аб гатоўнасці ЕС і яго краін-членаў да актывізацыі прагматычнага супрацоўніцтва з Беларуссю», — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Гэта нас абсалютна задавальняе. Я ўжо гаварыў, сустракаючыся з прадстаўнікамі Злучаных Штатаў, што палітызаваныя (тым больш празмерная) тых працэсаў, якія не павінны быць палітызаваны, нам абсалютна не патрэбна. Нам патрэбна прагматычнасць адносін».

Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка асабліва падкрэсліў, што для Беларусі непрыемна, каб партнёры ў ЕС або ЗША ставілі яе перад выбарам, развіваць адносіны з Захадам ці Расіяй. «Нам такі перагаворны крытэры не падыходзіць. Гэта самае горшае, што можа быць пастаўлена перад намі», — заявіў Прэзідэнт.

«Думаю, у Еўропе сёння цудоўна разумеюць гэта, і, прынамсі, на перагаворах са мной ні адзін з прадстаўнікоў ЗША або Заходняй Еўропы не паставілі такім чынам пытанне. Нарэшце ўсе зразумелі, што Беларусь з той шматвектарнай палітыкай, якую яна праводзіла ў апошнія гады, якраз і патрэбна Еўрапейскаму саюзу, — лічыць беларускі лідар. — Лёс наш такі: мы апынуліся паміж двума цэнтрамі сілы і ад гэтага нікуды не дзецца. Ігнараваць мы не можам ні адзін, ні другі. Але рускія — нашы браты, падабаецца камусьці ці не, і нашы адносіны павінны быць з імі адпаведнымі».

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што для развіцця адносін Беларусі з ЕС на аснове прагматызму ёсць шмат магчымасцяў, у тым ліку перадавыя тэхналогіі і больш танныя фінансавыя рэсурсы. «З іншага боку — вялізны расійскі, еўрапейскі рынак. Далей — Кітайская Народная Рэспубліка. Значыць, і там нашы інтарэсы. З гэтага трэба выходзіць», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы канстатаваў, што ў адносінах паміж Беларуссю і ЕС існуе шэраг так званых нявырашаных праблем. «Іх, вядома, трэба вырашаць», — звярнуў увагу Аляксандр Лукашэнка.

Паводле слоў Прэзідэнта, неабходна прааналізаваць тыя магчымасці, якія адкрываюцца перад Беларуссю, і вызначыць, па якіх найбольш выгадных напрамках рухацца наперад. «Перш за ўсё гэта датычыцца гандлёва-эканамічнай, інвестыцыйнай, фінансавай сфер. А таксама арганізацыі сумеснага прадзіцця транспартна-прамысловымі, — дадаў беларускі лідар.

На працягу апошніх гадоў Беларусь таксама вядзе перагаворы з Еўрапейскім саюзам аб заключэнні шэрагу пагадненняў. У сувязі з гэтым Аляксандр Лукашэнка пацкаваўся, на якой стадыі знаходзіцца перагаворны працэс па праектах аб спрашчэнні візавых працэдур і рэадмісіі. «Каб канчаткова вызначыцца па пытанні аб партнёрстве ў сферы мабільнасці з Еўрасаюзам, трэба ўдакладніць, якія перавагі атрымае ад гэтага Беларусь. Акрамя таго, мэтазгодна абмеркаваць агульны падыход да далейшай лібералізацыі візавага рэжыму», — лічыць Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы дадаў, што чаканне ад уладальнікаў нарады канкрэтных прапаноў па актывізацыі работ з Еўрапейскім саюзам у цэлым і па абзначаных напрамках у прыватнасці.

Парламенцкі дзённік

Знізіць інфляцыю і стварыць працоўныя месцы

Прэм'ер-міністр выступіў у парламенце з праектам праграмы дзейнасці ўрада на наступную пяцігодку

Праграма ўлічвае сённяшняе нестабільнае знешнепалітычнае становішча і дае падставы спадзявацца на паступовае паліпшанне эканамічнай сітуацыі ў краіне. Плануецца зніжць не толькі ўзровень інфляцыі, але і працэнтны стаўкі па крэдытах. У плане рэгіянальнай палітыкі прадугледжваецца развіццё вобласці з улікам іх спецыялізацыі.

На пачатку свайго выступлення прэм'ер-міністр Андрэй КАБЯКОў падзякаваў дэпутатам «за актыўны ўдзел у падрыхтоўцы праграмы, за тое, што ніводзін дакумент з гэтага пакета не застаўся без іх увагі».

СТАР. 2

Клас, дзе клёпкі збіраюць...

Фота: Аляксандр КІСІЛЬЧЫК

Выкладчык Любанскай дзіцячай школы рамёстваў Мікалай КАЗЛОУСКІ навучае будучых майстроў азам бондарства. Разам з выкладчыкам — Улад ВЯЛІЧКА.

ЦЫТАТА ДНЯ

Ігар ЛУЦКІ, першы намеснік міністра інфармацыі:
«Інтэрнэт не заменіць цалкам газеты і тэлебачанне. Час пакажа. Трансфармацыі, вядома, будуць адбывацца, але, на мой погляд, не такімі хуткімі тэмпамі, якія прадказваюць. Па меры сталення ў чалавека мяняюцца запатрабаванні. Пакуль малады, ты карыстаешся мабільнымі прыладамі, а калі становішся старэйшым, можа, табе прасцей пачытаць газету або паглядзець тэлевізар. Дарчы, сёння каля 87 працэнтаў жыхароў Беларусі хаця б адзін раз на дзень карыстаюцца інтэрнэтам. Гэта не толькі сховішча інфармацыі, але і сродак камунікацыі, які фактычна мяняе стыль жыцця».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 06.04.2016 г.

Долар ЗША	20254,00 ▲
Еўра	23008,00 ▲
Рас. руб.	294,10 ▼
Укр. грыўня	776,02 ▲

КРАЙ БЛАКІТНАЙ КРЫНІЦЫ

Недакурак заповоленага дзеяння

Летась у Магілёўскай вобласці была зацверджана праграма, якая павінна даць дадатковы імпульс развіццю эканамічнага патэнцыялу сямі раённай вобласці — Крывічскага, Клімавіцкага, Касцюковіцкага, Краснапольскага, Слаўгарадскага, Чэрыкаўскага і Хоцімскага. Указам №235 для гэтага прадугледжаны сур'ёзныя льготы і прэферэнцыі, вельмі прывабныя для бізнесу і цікавыя для насельніцтва. Праграма будзе спрыяць стварэнню новых працоўных месцаў, будаўніцтву жылля — росквіту, адным словам. Стаўка робіцца на тое, што ў раёны прыйдзе бізнес, а мясцовыя жыхары змогуць рэалізаваць свае найбольш перспектыўныя ініцыятывы. У рамках праекта «Паўднёвы ўсход» «Звязда» працягвае расказваць, як выкарыстоўваюцца льготы, якія дае ўказ, наколькі яны цікавыя прадпрыемльным людзям. Першы наш выпуск быў прысвечаны Чэрыкаўскаму раёну. Цяпер прапаноўваем здзейсніць віртуальнае падарожжа ў Слаўгарадскі раён, найбольш пацярпелы ад наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС.

СТАР. 3

Для хуткай папраўкі маленькага Давіда ў раённай бальніцы створаны ўсе ўмовы.

Як пазбегнуць пажару з-за непатушаных цыгарэт

Некалькі спякотнае летняе надвор'е вырашыў увечары грунтоўна праветрыць пакой. І раптам праз адкрытую балконную раму побач са мной спланіраваў недакурак. Ухапіўся за слоік з вадой, падрыхтаваны для саматужнага агародзкі, але тут жа яго адпусціў — на ішчасце, недакурак быў затушаны. Ад каго прыбыў гэты «сюрпрыз», здагадаўся імгненна — з усіх суседзяў на балконе любіў пакураць толькі адзін.

Больш з тых часоў да мяне такіх «падарункаў» не трапіла. Але ў краіне пажары з-за недакурак, якія заліцця да кагосьці ў кватэру, здараюцца ў цёплую пару года з неазыдроснай рэгулярнасцю. Апошні такі выпадак адбыўся нядаўна ў Мінску. 25 сакавіка ў пад'ездзе аднаго з дамоў па вуліцы Нёманскай спрацавала аўтаматычная сістэма апаўшчэння аб пажары. Ратаўнікі, якія прыбылі па сігнале, убачылі, што адкрытым пільнем гарыць балкон новабудовы. Пажар моцна пашкодзіў маёмасць, балконную і аконную шыбы, а пасля перакінуўся ў жылы пакой...

СТАР. 3

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ЦРУ папярэдзіла аб магчымых тэрактах у Еўропе

Цэнтральнае разведвальнае ўпраўленне ЗША папярэдзіла аб верагоднасці тэрактаў у Варшаве, паведамляючы інфармагенцы. Адпаведна інфармацыя атрымана ад арабскіх крыніц у арганізацыях Заходняй Еўропы. Паведамляецца, што напады могуць адбыцца адначасова ў некалькіх еўрапейскіх гарадах — Сафіі, Бухарэсце, Будапешце, Берліне і Варшаве. Агучваецца здагадка, што атакі найбольш верагодныя ў перыяд паміж 27 і 31 ліпеня падчас Сусветных дзён моладзі. У ходзе гэтага мерапрыемства запланавана выступленне Палы Рымскага ў Кракаве, а таксама некаторыя мерапрыемствы ў Варшаве. ЦРУ прапануе польскаму ўраду прыняць дадатковыя меры бяспекі. Польскія СМІ адзначаюць, што ва ўрадзе краіны паставіліся да інфармацыі ЦРУ спакойна. Журналісты таксама інфармуюць, што ў іх распараджэнні ёсць дакумент Урадавага цэнтру бяспекі «Сетка бяспекі падчас саміту НАТА і Сусветных дзён моладзі», дзе адлістраваны аналіз магчымых рызык. Ніводнага з іх не атрымала статусу «вельмі праўдападобна» ці хаця б «праўдападобна». У якасці «магчымых» былі пералічаны толькі выкарыстанне агнястрэльнай зброі або выбуховых рэчываў і авіякатастрофа.

ААН: 1,5 мільёна ўкраінцаў сутыкнуцца з пагрозай голаду

У выніку канфлікту ва Украіне 1,5 мільёна чалавек сутыкнуліся з пагрозай голаду, з іх 300 тысяч чалавек адчуваюць востры недахоп у харчаванні і маюць патрэбу ў тэрміновай дапамозе. Такія звесткі змяшчаюцца ў справаздачы Сусветнай харчовай праграмы (СХП), апублікаванай на сайце арганізацыі. Сусветная харчовая праграма плануе аказаць дапамогу амаль 270 тысячам жыхароў рэгіёна на працягу першай паловы 2016 года. З лістапада 2014 года агенства забяспечыла прадуктамі больш як паўмільёна чалавек. 370 тысяч з іх атрымалі наборы харчавання, а яшчэ 180 тысяч, якія працягваюць «у раёнах, дзе працягаюцца працаваць рынкі» атрымалі фінансавую дапамогу. Паводле звестак СХП, па выніках першага квартала 2016 года Украіна аказалася адзінай еўрапейскай краінай, якая запрасіла і атрымала харчовую дапамогу ад арганізацыі.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Навукоўцы паведамілі пра генетычную небяспеку вегетарыянства

Яшчэ 10 гадоў таму вегетарыянцаў былі адзінкі, а цяпер мода на харчаванне, якое выключае з рацыёну мясныя прадукты, захоплівае ўсё большую колькасць людзей. Пры гэтым навукоўцы б'юць трывогу: на іх думку, дыета з агародніны можа мець негатывыя наступствы. Так, біёлагі з Карнельскага ўніверсітэта (ЗША) атрымалі бяспрэчныя доказы, што ў вегетарыянцаў павышана рызыка развіцця раку тоўстай кішкі, а таксама сардэчна-сасудзістых захворванняў. Такія высновы былі надрукаваны ў часопісе малекулярнай біялогіі і эвалюцыі. Біялогі вывучылі геном папуляцыі вегетарыянцаў і мясцаў з розных краін. У адным з генаў вегетарыянцаў была выяўлена мутацыя. Тым часам Сусветная арганізацыя аховы здароўя раней дадала вегетарыянства ў спіс псіхічных захворванняў.

Абеліскі параненай зямлі

ЖМЕНЬКА ПАМЯЦІ

Амаль праз 70 гадоў сваякі сяржанта Івашкова даведаліся, што іх продаж спачывае ў беларускай зямлі

Брацкая магіла ў Лагойску. Побач са скульптурай воіна, што сімвалізуе веліч савецкага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны, сціпла ўзвышаюцца невялікія абеліскі. Пунсоўныя, з чырвонымі зоркамі, помнікі быццам выстраіліся ў адну лінію, адзін каля аднаго, — як, напэўна, тыя, каго яны ўвекавечваюць, у 1941-м...

Іх было тое. Малодшы сяржант Сяргей Сураў, чырвонаармеец Васіль Валасяноў і сяржант Яўген Івашкоў атрымалі заданне — абараняць участак дарогі каля Лагойска. Ішлі першыя дні вайны. Вораг толькі-толькі заняў сталіцу Беларусі. Гэтым тром, як і многім іншым, не было наканавана дажыць да Перамогі. Не змаглі юныя салдаты паўдзельнічаць і ў самых ключавых бітвах Вялікай Айчыннай вайны. У сяржанта Івашкова закліпіла кулямёт. Пакулы спрабаваў яго адрамантаваць, нямецкая артылерыя скасіла ўсіх...

СТАР. 5

Дачка салдата, Яўгенія Нікіціна: «Жменька зямлі з башчавай магілы і з таго месца, дзе ён загінуў, будзе заўсёды нагадваць аб яго подзвігу».

КОРАТКА

Сусветная арганізацыя аховы здароўя выдзеліла каля \$100 тыс. на маштабнае даследаванне фактараў рызыкі неінфекцыйных захворванняў (НІЗ), якое будзе праведзена ў 2016 годзе ў Беларусі.

Буйныя спецыялізаваныя выставкі «Машынабудаванне», «Ліцметэкспа. Ліццё і металургія», «Зварка і рэзка» і «Абарона ад карозіі. Пакрыццё» адкрыліся ўчора ў Мінску, удзел у іх прымаюць амаль 200 вытворцаў з 19 краін свету.

Мінскі цэнтр сацыяльнага абслугоўвання сям'і і дзяцей у хуткім часе пачне прадастаўляць паслугу «чына на гадзінку».

«Белтэлекам» з мая закрые больш як 30 архіўных тарыфных планаў і рэкамендуе абанентам перайсці на актуальныя планы. Калі гэтага не будзе зроблена, то з 1 мая паслугі доступу да інтэрнэту будуць аказвацца на ўмовах тарыфнага плана «Дамасед старт».

ЗНІЦЬ ІНФЛЯЦЫЮ І СТВАРЫЦЬ ПРАЦЮНЫЯ МЕСЦЫ

ПАЗБАЎЛЯЕМСЯ АД ЗНЭШНЯГА ДОЎГУ

Прадстаўляючы праграму, прэм'ер-міністр паведаміў, што ў ёй сфарміраваны тры базавыя ўмовы эканамічнай палітыкі на сярэдне-тэрміновы перыяд.

— Па-першае, забеспячэнне макразнамічнай збалансаванасці: гэта значыць паслядоўнае зніжэнне інфляцыі да адназначных велічынь ужо з 2017 года пры адначасовым зніжэнні працэнтных ставак у эканоміцы. Да 2020 года інфляцыя павінна склацца не больш за 5%. Па-другое, нарощванне золатавалютных рэзерваў да бяспечнага узроўню — не ніжэйшага за тры месяцы імпарту. Па-трэцяе, безпалыковае фінансаванне плацежнага балансу краіны, паступова выплата сфарміраваных знешніх даўгоў.

Адказваючы на пытанне дэпутата ад Быхаўскай выбарчай акругі №81 Таццяны КАНАНЧУК, прэм'ер-міністр паведаміў, што ў нашай краіне ёсць перадумовы, каб улесіцца да канца гэтага года ў параметры інфляцыі 12%.

— Вядома, калі нам падняць сюрпрызы знешні фактар і зноў будучы катаклізм з коштам нафты, з курсам расійскага рубля, з вымушанай дэвальвацыяй беларускага рубля, то гэта запатрабуе карэкцыі, — адказаў кіраўнік урада. — Але цяпер мы пакуль не бачым неабходнасці што-небудзь мяняць у планах па гэтым параметры.

СТАЎКІ ПА КАМЕРЦЫЙНЫХ КРЭДЫТАХ ЗМЕНШАЦА

Для аднаўлення канкурэнтаздольнасці эканомікі, яе адаптацыі да знешніх шокаў урад прапануе рэалізаваць меры арганізацыйна-эканамічнага характару.

— Па-першае, гэта паступовае зніжэнне працэнтных ставак у эканоміцы на фоне скарачэння дырэктывага, гэта значыць ільготнага, Kredyтавання, — патлумачыў прэм'ер-міністр. — Змяняюцца аб'ёмы льготнага Kredyтавання, будзем зніжаць стаўкі па камер-

цыйных Kredyтах, тым самым паступова прыводзячы Kredyтаванне ў нармальнае рэчышча.

Андрэй Кабякоў праінфармаваў, што да канца 2015 года сярэдняя стаўка па ўсім Kredyтным партфелі банкаў у нацыянальнай валюце скла-ла 17,3%; камерцыйная стаўка — 34,1%, а новая Kredyты на льготных умовах у мінулым годзе банк выдаваў па сярэдняй стаўцы 9%.

— Думаю, што калі б сёння прадпрыемствы мелі магчымасць пры пэўных умовах атрымліваць Kredyты па стаўках 17% гадавых, многія птытанні па фінансаванні, рэфінансаванні гукалі б не так жорстка, — лывіць кіраўнік урада. — Задача ў тым, каб праз зніжэнне інфляцыі, праз кантроль за грашовай масай зрабіць для ўсіх Kredyтаў стаўку 10-12%.

КОЖНАМУ — СВАЁ

Андрэй Кабякоў паведаміў, што ўрад плануе развіваць рэгіёны з улікам іх спецыфікацыі, палюцькі ў кожнай вобласці ёсць сваё спецыфіка і пэўныя базавыя ўмовы, якія можна выкарыстоўваць «як прыярытэты ў рэгіянальнай палітыцы».

— Плануецца пераход ад падтрымальных мер, якія прымяняюцца на ўсёй тэрыторыі краіны, да захадаў, што забяспячаюць прыярытэтынае развіццё «папярных рэгіёнаў». Напрыклад, у Магілёўскай вобласці прадугледжваецца комплекснае сацыяльна-эканамічнае развіццё паўднёва-ўсходняга рэгіёна — гэта тэрыторыя сямі раёнаў вобласці. З улікам велізарнага патэнцыялу і выгадаў географічнага становішча гэтай часткі вобласці, атрымае развіццё турызм, транспартна-ла-

гістычны комплекс, гандаль. У Брэсцкай вобласці плануецца развіццё здабычу карысных выкапняў, мэблевую прамысловасць, транспартную інфраструктуру. Гэтая вобласць — «заходнія вароты» краіны, дзе будзе развівацца трансгранічны калідор для прахода будаўніцтва эканамічнага пояса Шаўковага шляху. Перспектыва Гомельскай вобласці — здабыцтва і перапрацоўка прамысловасць.

ПРАЦА І ДЛЯ МАЛАДЫХ, І ДІА СТАЛЫХ

Праграма ўрада прадугледжвае і выкананне норматываў Указа Прэзідэнта №78. У прыватнасці, штогадовае стварэнне 50 тысяч працоўных месцаў на новых прадпрыемствах і вытворчасцях. Па словах Андрэя Кабякова, гэта хоць і складаная задача, але рэальная. Кіраўнік урада паведаміў, што са студзеня па люты бягучага года ў нашай краіне было створана 1419 адпаведных месцаў і за гэтыя два месяцы працаўладкавана каля 4,1 тыс. чалавек. У цэлым, паводле яго слоў, можна разлічваць, што ў 2016 годзе будзе створана 20 тысяч працоўных месцаў.

— Але гэта мы яшчэ пакуль не пачыналі ў гэтым напрамку акцэнтавана працаваць, — звярнуў увагу Андрэй Кабякоў.

Адказваючы на пытанне дэпутата ад Баранавіцкай-Заходняй выбарчай акругі №5 Волгі Паліцкі, ці існуе пагроза таго, што з-за паступовага павышэння пенсійнага ўзросту з наступнага года маладыя спецыялісты могуць аказацца без працоўных месцаў, Андрэй Кабякоў запэўніў, што такой сітуацыі быць не павінна.

Надзея ЮШКЕВІЧ.

НЕ ЗАБЫВАЦЬ ПРА БІЗНЕС

Старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па бюджэце і фінансах Людміла Дабрыніна, каментуючы праграму дзейнасці ўрада, адзначыла, што ў дзяржаве наспела вострая неабходнасць удасканалення тарифнай палітыкі ў энергетыцы, якая павінна быць накіравана на стымуляванне рэальнага сектара эканомікі, а не асобных вытворчых галін.

— Другі аспект, які таксама вельмі важны, тычыцца падтрымкі малога і сярэдняга бізнесу. Трэба адзначыць, што шмат зроблена ў умовах яго вядзення, па маёманскай падтрымцы, але фінансавы складнік вельмі слабы, асабліва ў рэгіёнах, таму, вядома, варта яго пашырыць

■ Кампетэнтна

«МЫ ВЫКОНВАЕМ ШМАТ ЗАПЫТАЎ ІНТЭРПАЛА»

Дзейнасць Дзяржаўнага камітэта судовых экспертыз сёлета ўжо адзначана адной важнай падзеяй. З афіцыйным візітам нашу краіну нядуна наведваў старшыня еўрапейскай арганізацыі ў сферы судовай экспертыз ENFSI Ян дэ Кіндэр. Вынікам сустрэчы стала ў тым ліку жаданне арганізацыі прыняць у свае шэрагі беларускіх судакспертаў. Пра тое, як удалося арганізаваць гэты семінар у Мінску, пра міжнародныя кантакты і працуючыя інавацыі «Звяздзе» расказаў намеснік старшыні камітэта судовых экспертыз Сяргей РҮМЕНЕНКА.

«У нас ёсць усё неабходнае для міжнароднай акрэдытацыі лабараторый»

— Міжнароднаму супрацоўніцтву мы надаём доволі шмат увагі, — кажа Сяргей Анатольевіч. — Яшчэ пазалетаў у нас зацвердзілі канцэпцыю, якая прадугледжвала мэты і задачы ў гэтым напрамку дзейнасці. У адпаведнасці з ёй падрыхтавалі да падпісання дагаворы аб супрацоўніцтве нашага камітэта і Міністэрства юстыцыі Казахстана. Ужо праведзена ўнутрыдзяржаўнае узгадненне праекта дагавора з дзяржаўным камітэтам судовых экспертыз Міністэрства юстыцыі Расійскай Федэрацыі, і ў маі, на Пецярбургскім міжнародным юрыдычным форуме, мы плануем яго падпісаць. Таксама збіраемся заключыць дагаворы з калегамі з Арменіі, Кыргызстана, Малдова, Літвы і іншых краін. Ёсць зацікаўленасць у супрацоўніцтве і з боку Кітая.

— А як атрымаеся правесці ў Мінску семінар з удзелам прадстаўнікоў арганізацыі ў сферы судовай экспертыз? — Інтэрв'ю быў абумоўлены тым, што наш камітэт надае вялікую увагу кантролю якасці экспертыз, працуе над акрэдытацыяй сваіх лабараторый. Мы падалі адпаведную заяўку, і яе прынялі. Што тычыцца такога высокага прадстаўніцтва ў асобе Яна дэ Кіндэра, старшыні ENFSI, еўрапейцы самі вырашылі, хто да нас паедзе. Відэа, вырашылі пазнаёміцца з намі, убачыць, як мы працуем. У гэты ж час у ENFSI была запланавана сустрэча ў Лондане, але яны напарсілі правесці сустрэчу камітэта кантролю якасці, які дзейнічае пры арганізацыі, у Мінску. Безумоўна, мы пайшлі насустрач. Мы яшчэ загадзя азнаёмыліся з некаторымі нашымі лабараторыямі. І яны засталіся задаволеныя і абсталяваннем, якое мы маем, і ведамі нашых экспертаў, і якасцю экспертыз. У выніку Ян дэ Кіндэр і Андрэй Швед, старшыня ДКЭС, падпісалі пратакол па двух напрамках дзейнасці: аб уступленні нашага камітэта ў ENFSI і аб супрацоўніцтве паміж Бельгійскім інстытутам судовых экспертыз і ДКЭС. Усе краіны-удзельніцы гэтай арганізацыі з'яўляюцца членамі Савета Еўропы, куды мы пакуль не ўваходзім. Але Ян дэ Кіндэр сказаў, што канстытуцыя арганізацыі можа быць перагледжана і Беларусь дадуць магчымасць уступіць у еўрапейскую супольнасць судовых экспертаў.

— А які інтэрэс у еўрапейцаў да нашай судовай экспертыз? — Я не зводзіў бы ўсё да нашай краіны. ENFSI — арганізацыя, якая развіваецца хутка. Ахвіляе амаль усю Еўропу. Мне здаецца, яны проста хочучы стварыць буйную арганізацыю экспертаў, у якой спецыялісты-калегі здолелі б кантактаваць паміж сабой, абменьвацца досведам, метадычнымі матэрыяламі, прадстаўляць свае працаўкы. Што тычыцца нас, нам трэба перанесці вопыт у забеспячэнні кантролю якасці экспертыз. Дарэчы, з моманту ўступлення ў гэтую арганізацыю на працягу трох гадоў

удзельнік абавязкова павінен атрымаць міжнародную акрэдытацыю хаця б у некалькіх напрамках сваёй дзейнасці. Калі гэта не адбываецца, вяс заключаюцца. Але мы прыйшлі да высновы, што усё неабходнае для акрэдытацыі мы маем. У нас вялікія магчымасці. Засталося толькі усё правільна аформіць. І нам хоцяцца верыць, што усё атрымаецца.

— Што дае міжнародная акрэдытацыя лабараторый?

— Па-першае, прэстыж; па-другое, пачэсціны, выкананыя акрэдытаванымі лабараторыямі, не падвяргаюцца сумненню. Гэта прыёрытэ давер да пэўнай судовай установы. У іншым выпадку, напрыклад, Інтэрпал, па лініі якога мы выконваем шмат запытаў, да вынікаў будзе ставіцца з невялікай асцярогай.

— А калі не сакрэт, з якімі запытамі да вас звяртаецца Інтэрпал?

— Найбольш з іх тычыцца дактыласкапіі, адбіткаў пальцаў, ДНК. Да нас паступаюць запыты і па лініі тэхнічнага даследавання дакументаў, фальшываманецтва.

«Наш закон забараняе наркотык яшчэ тады, калі ён не трапіў у Беларусь»

— Некаторыя сродкі масавай інфармацыі паспелі заявіць аб тым, што наш камітэт судовых экспертыз ужо гатовы падзіліцца з еўрапейскімі калегамі сваімі напрамкамі, звязанымі з наркотыкамі.

— Інтэрв'ю выклікаюць не столькі метадычныя матэрыялы, колькі нашы заканадаўчы досвед, ідэі, якія ажыццявілі разам з міністэрствам унутраных спраў і аховы здароўя. Сітуацыя складваецца наступным чынам. Нашы нарматыўныя акты дазваляюць забараняць наркотык яшчэ да моманту, калі ён з'явіўся на тэрыторыі Беларусі. Можам гэта зрабіць нават на працягу дня. Вось канкрэтны прыклад, які я прыводзіў еўрапейцам. Мы пастаянна адсоваем з'яўленне новых наркотыкаў. І напрыканцы мінулага года з'яваўся новы наркотык. Мы яго аператыўна забаранілі, і толькі праз тыдзень ён ужо трапіў у нашу краіну. Гэты досвед здаецца ў нас больш цікавым.

— А якое еўрапейскае заканадаўства ў гэтым пытанні?

— Больш маруднае, чым у нас. Сітуацыя складваецца такім чынам, што некаторыя нарматыўныя рэчывы спрабуюць забараніць на працягу некалькіх гадоў. Усе неабходныя для гэтага працэдурныя займаюць шмат часу.

«Распачалі даследаваць генафонд»

— Чуў, што сёння нават пылок можа дапамагчы ў раскідванні злачынстваў.

— Гэта называецца палінамарфалогія. У нас гэты метад раней наогул не выкарыстоўваўся. Упершыню да яго звярнуліся пасля вяртання ў Мінску ля стэлы «Мінск — горад-герой». Але гэтая тэма больш актуальная для вялікіх па плошчы краін.

БУХГАЛТЕРСКІ БАЛАНС на 31 декабря 2015 г.				
АКТИВЫ	Код строки	На конец года		
		2015 год	2014 год	2014 год
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ				
Основные средства	110	2 476	2 465	
Нематериальные активы	120			
Доходные вложения в материальные активы	130	3 081	3 081	
в том числе:				
инвестиционная недвижимость	131	3 081	3 081	
предметы финансовой аренды (лизинга)	132			
прочие доходные вложения в материальные активы	133			
Вложения в долгосрочные активы	140			
Долгосрочные финансовые вложения	150			
Отложенные налоговые активы	160	559	1 174	
Долгосрочная дебиторская задолженность	170			
Прочие долгосрочные активы	180			
ИТОГО по разделу I	190	6 116	6 720	
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ				
Запасы	210	924	789	
в том числе:				
материалы	211	399	356	
животные на выращивании и откорме	212			
незавершенное производство	213			
готовая продукция и товары	214	525	433	
прочие товары отгруженные	215			
прочие запасы	216			
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220			
Расходы будущих периодов	230		6	
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240			
Краткосрочная дебиторская задолженность (уменши сч.63)	250	2 423	1 932	
Краткосрочные финансовые вложения	260	320	320	
Денежные средства и их эквиваленты	270	4	128	
Прочие краткосрочные активы	280			
ИТОГО по разделу II	300	3 671	3 175	
БАЛАНС	300	9 787	9 895	
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
I. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
Уставный капитал	410	196	196	
Неоплаченная часть уставного капитала	420			
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430			
Долговые ценные бумаги (доли в уставном капитале)	440	78	78	
Добавочный капитал	450	4 645	4 645	
Неопределенная прибыль (пересчитанный убыток)	460	2 565	3 135	
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470			
Целевые финансовые средства	480			
ИТОГО по разделу III	490	7 484	8 054	
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
Долгосрочные кредиты и займы	510	517	605	
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520			
Отложенные налоговые обязательства	530			
Доходы будущих периодов	540			
Резервы предстоящих платежей	550			
Прочие долгосрочные обязательства 79.3	560			
ИТОГО по разделу IV	590	517	605	
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
Краткосрочные кредиты и займы	610			
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620			
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	1 160	823	
в том числе:				
поставщиками, подрядчиками, исполнителями	631	776	367	
по налогам и сборам	632	212	268	
по социальному страхованию и обеспечению по оплате труда	634	48	52	
по лизинговым платежам	636			
собственному имуществу (учредителю, участникам)	637			
прочим кредиторами 76, 71, 79.1, 79.2	638	6	5	
Обязательства, предназначенные для реализации	640	626	413	
Резервы предстоящих платежей 63	650			
Резервы краткосрочных обязательств 63	660			
ИТОГО по разделу V	690	1 786	1 236	
БАЛАНС	700	9 787	9 895	

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2015 г.

Наименование показателей	Код строки	За январь-декабрь 2015 год		За январь-декабрь 2014 год
		3	4	
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	6 732	6 972	
Собственная реализованная продукция, товаров, работ, услуг	020	5 109	5 131	
Валовая прибыль (010-020)	030	1 623	1 841	
Управленческие расходы	040	2 066	2 748	
Прочие расходы	050			
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030-040-050)	060	(443)	(907)	
Прочие доходы от текущей деятельности	070	31	97	
Прочие расходы от текущей деятельности	080	169	(129)	
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (±060-070-080)	090	(581)	(939)	
Доходы по инвестиционной деятельности	100	943	929	
в том числе:				
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101		77	
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	900	270	
прочие доходы по инвестиционной деятельности	103			
расходы по инвестиционной деятельности	104	43	582	
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	110	919	423	
расходы по инвестиционной деятельности	111		55	
Доходы по финансовой деятельности	112	919	368	
в том числе:				
доходы от пересчета активов и обязательств	121			
прочие доходы по финансовой деятельности	122		1	
Расходы по финансовой деятельности	130	12	42	
в том числе:				
расходы по уплате курсовых разниц от пересчета активов и обязательств	131	12	42	
прочие расходы по финансовой деятельности	132			
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (±090-100-110-120-130)	140	12	465	
Прибыль (убыток) до налогообложения (±090-140)	150	(568)	(474)	
Налог на прибыль	160			
Изменение отложенных налоговых обязательств	170			
Изменение отложенных налоговых обязательств	180			
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190			
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	1		
Чистая прибыль (убыток) (±150-160-170-180-190-200)	210	(570)	(474)	
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220			
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230			
Совокупная прибыль (убыток) (±210-220-230)	240	(570)	(474)	
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250			
Распределенная прибыль (убыток) на акцию	260			

Тарас Шчырпы. taras@zviazda.by

■ А не шкодзь!

РЫБА — ПА ЦАНЕ ЛАСЯ

Улоў вагой усяго 22,5 кілаграма абыдзеца двум браканьерам з Буда-Кашалёўскага раёна амаль у 65 мільёнаў рублёў.

Парушальнікі лавілі забароненым спосабам: сямю сеткамі агульнай даўжыні каля паўкіламетра. Імі яны літаральна аперазлі мясцовае возера Рэва, які расказваў у Дзяржінспекцыі ахова жыўляльна

Храм-помнік у гонар святых Пятра і Паўла ў аграгарадку Лясная.

ЦУД І СІМВАЛ АДРАДЖЭННЯ

Пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС звыш 30% зямель Слаўгарадскага раёна было выведзена з абароту, знікла 25 населеных пунктаў, 17 з іх пахавана. Але гэты крэй усё роўна вабці турэстаў. Перш за ўсё дзякуючы Блакітнай крыніцы, да якой летам прыязджаюць тысячы паломнікаў. Падчас вялікага праваслаўнага свята ў гонар Крыжа Господняга і сямі пакунікаў Макавеяў 14 жніўня тут за адзін дзень бывае да 50 тысяч чалавек. Людзі не перастаюць верыць у гаючую моц жывой вады.

— Дзя на крыніца з'яўляецца тым самым цудам, той жыватворнай сілай, якая дапамагае ў далейшым развіцці цудоўнага раёна, — уласна Святлана ЯЗЕРСКАЯ, намеснік старшыні Слаўгарадскага райвыканкама. — Найперш папулярнасць Блакітнай крыніцы падтурхнула нас да развіцця турызму ў раёне. За апошнія некалькі гадоў тут разлівавацца шэсць праектаў міжнароднай тэхнічнай дапамогі, тры з якіх па лініі Глобальнага экалагічнага фонду. У рамках першага створаны цэнтр экалогіі крынічнай вады. На яго базе збіраецца зрабіць заказнік рэспубліканскага значэння агульнай плошчай ад 16 да 20 тысяч га.

Вельмі паспрыяе развіццю праекта будаўніцтва моста, якое тут плануецца распачаць восенню. Тым населеныя пункты, якія захаваліся ў Засожжы і доўгі час лічыліся перспектыўнымі, атрымаюць другі шанец на жыццё. На тэрыторыі заказніка збіраюцца стварыць экалага-турыстычны комплекс, які будзе дзяліць мясцовасць на зоны — паломніцтва, экалагічнага турызму, адпачынку.

— Мы не ўтойваем, што нам сёння вельмі патрэбна дапамога і чарнобыльскай праграмы, і міжнародных фондаў, — кажа Святлана Язерская. — Наперадзе шмат працы, але вядомы напрамак, па якім будзем рухацца. Любы турыст павінен нешта пабачыць, дзесяці адпачыць і паесці. Да нас з'яўляюцца інвестары з прановай развіваць грамадскае харчаванне, стварыць базу для кавярняў, рэстаранаў. Цікавае працягваюць сур'езныя маскоўскія інвестары. Зараз мы рэалізуем праект міжнароднай тэхнічнай дапамогі «Ад вытокаў да развіцця», падтрыманы еўрапейскай камісіяй. Ён таксама накіраваны на развіццё турызму. Сумесна з раённым грамадскім саведам па турызме, мясцовым фондам «Адраджэнне-Агра» праводзім конкурсы малых раённых ініцыятыў. Падтрымана больш за 15 ініцыятыў у сферы турызму — юрыдычныя асобы і аграрыяў абтрымалі стартавы капітал ад 1 да 8 тысяч еўра — усяго на агульную суму 37 тысяч еўра.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Чулі?!

НАША ДАША СТАНЕ МАМАЙ!

ТРОХРАЗОВАЯ АЛІМПІЙСКАЯ ЧЭМПІЁНКА ЧАКАЕ ДЗІЦЯ

Пра раман Дар'і Домрачавай і нарвежскага біятліста Оле-Эйнара Б'ёрндалена казалі ўжо даўно, іх знаёмства адбылося ў 2010 годзе. Пазней усё часцей і часцей журналісты і бальшчыкі сталі бачыць іх разам не толькі на спартыўных мерапрыемствах, зборах, але і ў неформальнай абстаноўцы: на адпачынку, у гандлёвых цэнтрах, на вуліцах гарадоў. У сёння з'яўлялася ўсё больш агульных фотаздымкаў, але абодва ўдзельнікі інтэрыў альбо ўвогуле не каментавалі свае адносіны, або адмаўлялі іх існаванне.

Летась вестка пра тое, што Дар'я Домрачавая пранясці сезон з-за стану здароўя, спарадзіла новую хвалю чутак. Казалі, маўляў, яна збіраецца выйсці замуж альбо стаць маці. У кастрычніку расійскі журналіст у сваім «твіттары» паведаміў пра тое, што, па яго звестках, Дар'я цяжарная. Аднак і спартсменка, і прадстаўнік СМІ не пацвердзілі гэтую інфармацыю.

А Учора Оле-Эйнар і Дар'я самі паведамілі грамадскасці аб тым, што чакаюць дзіця. «Хутка мы станем бацькамі! З нецярпеннем чакаем гэтага. І мы вельмі рады», — сказаў на прэс-канферэнцыі нарвежца.

Нараджэнне іх першыня чкакаецца ў кастрычніку гэтага года. «Наша жыццё шматграннае, і так важна самая значная мэты ў ім ажыццявіць своечасова. 30 гадоў — выдатны ўзрост для нараджэння дзіцяці. Увасення я стану мамай! Гэта падзея заплаанаваная і вельмі жаданая. Сёння — гэтак самае галоўнае, што адбываецца ў маім жыцці!» — напісала Дар'я на сваім афіцыйным сайце.

КРАЙ БЛАКІТНАЙ КРЫНІЦЫ

ПАД ЛЯЖАЧЫ КАМЕНЬ ВАДА НЕ ЦЯЧЭ

Прыказка стала стымулам для жыцця раёна. Тут не сядзяць склаўшы рукі ў чаканні інвестара, але і самі робяць нешта, каб прыцягнуць грошы. На Магілёўшчыне не наўрад ці знойдзецца раён, які увавобіў у жыццё столькі розных праектаў пад гранты міжнародных арганізацый.

— За 8 гадоў мясцовым фондам развіцця сельскіх тэрыторый «Адраджэнне-Агра» рэалізавана 17 праектаў на агульную суму 700 тысяч еўра, — кажа яго дырэктар Віталь Варавей. — Аказана садзейнічанне ў прыцягненні 7 праектаў на 100 тысяч еўра. Галоўныя мэты нашага фонду — аказанне матэрыяльнай дапамогі, павышэнне матывацыі і ініцыятыўнасці ў людзей. Міжнародная дапамога накіравана на падтрымку фермерскіх і асабістых падсобных гаспадарак, экалагічных праектаў і развіццё турызму. Людзі набывалі трысоў, кароў, свіней, насенне бульбы, цыбулі, шмат чаго іншага з надзеяй займацца справай пастаянна. Нехта пакінуў дыстанцыю, але частка засталася. У раёне паспяхова працуюць 15 сыравараў, некалькі фермерскіх і асабістых падсобных гаспадарак. А галоўнае, людзі навучыліся шукаць грошы пад рэалізацыю сваіх ідэй.

Дзякуючы дапамозе італьянскіх валанцёраў пазалетаў адбылася рэканструкцыя педыятрычнага аддзялення мясцовай бальніцы. Летас тут было ўжо пралечана 532 дзіцяці.

Утульныя палаты, зручная мэбля, сучаснае абсталяванне — не верыцца, што некалькі гадоў таму гэтае аддзяленне зусім не працавала. Каб разнімаваць яго, італьянскі фонд «Дапаможам ім жыць» выдаткаваў 2 мільярд рублёў, яшчэ 300 мільёнаў уклаў у аб'ект Слаўгарадскі райвыканкам. У аддзяленні 12 ложкаў, ёсць палаты сумеснага знаходжання з бацькамі. Маленёк Давід з аграгарадка Лясная прастаў і цяпер папраўляе тут здароўе, справа ідзе хутчэй і таму, што побач маці. Яна таксама радуецца, што не трэба хвалявацца за сына. «А ўмовы ў аддзяленні сапраўды цудоўныя», — кажа яна. Асаблівы гонар медыкаў — сучасная малочная кухня, разлічаная на кармленне дзяцей да года. Прычым не па гадзінках, а па патрабаванні немаўляці. «Гэта найбольш прагрэсіўны падыход», — падкрэслівае намеснік галоўнага ўрача Уладзімір Маркаў.

• Даведка «Звезд»

Слаўгарадскі раён займае плошчу больш за 1300 квадратных кіламетраў, мяжуе з Чавускім, Чарыкаўскім, Краснапольскім, Быхаўскім раёнамі Магілёўскай вобласці, а таксама Кармянскім і Рагачоўскім Гомельскай вобласці. Акцэнт у эканоміцы зроблены на малочна-мясной жывёлагадоўчы, вырошчванні збожжавых і кармавых культур, а таксама бульбы. Па тэрыторыі раёна праходзіць буйная транспартная магістраль — Р43 (мяжа РФ — Крычэў — Бабруйск — Івацэвічы), найбліжэйшыя

У бальніцы між тым рэалізуецца новы праект — рамонт дзіцячай кансультацыі на тых жа ўмовах.

Новы прыгожы трохпавярховы корпус школы №1 і рэканструкцыя двух астатніх — вынік дзеяння чарнобыльскай праграмы. У школе вучыцца 697 чалавек. Тут яшчэ пахне свежай фарбай. На месцы былога харчоблока і сталовай цяпер бібліятэка. На палічках падручнікі, вучэбная і мастацкая літаратура. У 2015 годзе ўстаноў наведваў епіскап Магілёўскі і Мсціслаўскі Сафроній, падарыў шмат кніг на дружную тэматыку. У школе існуе факультатывная група па тэмаўна-маральным выхаванні.

А яшчэ тут робіцца акцэнт на беражлівасць і эканомію. У школе працуе адукацыйны цэнтр па энерга- і рэсурсаэаэарэцыі «Экаслаў», створаны ў 2014 годзе ў рамках праекта «Плячоўка другаснай сыравіны, новы погляд на адносіны да праблемы». Гэта адзін з трых грантаў, якія былі атрыманы падчас рэалізацыі праекта ГЭФ.

— На гэтыя тры грошы было набыта неабходнае абсталяванне, энэргакалькулятары, адукацыйныя прэзентацыі. З яго дапамогай мы вучым экалагічнаму выкарыстанню прыродных рэсурсаў не толькі дзіцяці, але і дарослых, — кажа дырэктар установы Ігар Кавалёў. — Плануем на базе цэнтру стварыць экалагічны кабінет, дзе людзі змогуць на справе паглядзець, як гэта эканомія адбываецца на прыродзе. Акрамя гэтага, удзельнічаем у новым праекце, у рамках якога на базе нашай установы рэалізуецца тры «школы» —

Дырэктар слаўгарадскай школы №1 Ігар КАВАЛЁЎ любіць адукацыю, як эканомію.

знаходзіцца храм-помнік у гонар гэтай падзеі, які быў ініцыяваны вядомым археолагам і этнографам Еўдакімам Раманавым. Храм нагадае Спаскую вежу Маскоўскага Крамля, спалучае рысы крэпасці і кultaвага будынка. У раёне зацкіраваны ў стварэнні турыстычнага комплексу «Блакітная крыніца», арганізаваны вытворчасці будаўнічых матэрыялаў, развіццё гасцінчнага бізнесу, рэканструкцыі слаўгарадскай гасцініцы «Сож». Да паслуг інвестару 11 інвестыцыйнага супрацоўніцтва 13 будынкаў для рэалізацыі інвестпраектаў.

дробнага прадпрыемства, ініцыятыўнасці і камп'ютарнай асветы. Вучым насельніцтва рэалізоўваць свае ідэі.

ЖЫЦЬ. НАСУПЕРАК УСІМ СУМНЕННЯМ

— Новая алытанка на Блакітнай крыніцы бачалі? Наша работа, — усміхаецца Алег Леўшын, заснавальнік прыватнага прадпрыемства «Кронатэкobel», які працуе на месцы былога завода жалезабетонных вырабаў. Дарэчы, алытанкі — гэта прыклад дабрачыннасці. Асноўны напрамак працы прадпрыемства, якое функцыянуе ў раёне з лістапада 2011 года, выраб абразных піламетраў. 95% прадукцыі ідзе на экспарт у такія краіны, як Бельгія, Венгрыя, Польшча, Літва. «Кронатэкobel» лічыцца найбольшым экспарцёрам раёна. Алег Леўшын ўгадвае, што пачынаў з 5 працоўных месцаў, зараз іх болей за 50. Два новыя створаны ўжо сёлета. Алег родам са Слаўгарада, цяпер жыць у Мінску, але бізнес вырашыў рабіць на роднай зямлі. Прычым дырэктарам фірмы назначыў дачку Кацярыну, яна кіруе слаўгарадскім прадпрыемствам.

— Калі жадаеш дапамагчы свайму дзіцяці, навучы яго працаваць, — усміхаецца ён. — Я думаю, яна потым будзе дзякаваць за гэта. Што далі не рыбку, а вуду, каб яна сама магла лавіць.

Скептыкі не верылі, што ў раёне, які пацярпеў ад аварыі, можа развівацца жыццё. Слаўгарад жыве насуперак гэтым сумненням.

— Мы пацярпелі, але за 30 паслячарнобыльскіх гадоў колькасць жыхароў непазрэдна ў Слаўгарадзе не паменшылася, — кажа Святлана Язерская. — Летас у нас успершыню нарадзілася дзіцяці больш, чым памерла. Будуюцца новыя мікрараёны, маладыя маці з дзецьмі на вуліцах радуецца вока. Сярод раёнаў, якія ўвайшлі ў праграму, мы больш за ўсіх будзем жыць пад 1% у адпаведнасці з 235-м Указам. Мы адрамантавалі слаўгарадскую ЦШ №1, якая адзначыла 100-гадовы юбілей, пабудавалі для яе новы корпус. Цяпер гэта самая вялікая і сучасная адукацыйная ўстанова ў раёне. За кошт раённых бюджэтных сродкаў зроблена рэканструкцыя Ржаўскай школы. Нарэшце ў райцэнтры адкрылі музей. Вядзецца сур'езная рэканструкцыя бальніцы. Асноўнай галіной застаецца сельская

гаспадарка. У нас пабудавана 8 МТК. Яшчэ адзін галоўны напрамак да 2020 года — гэта развіццё малага і сярэдняга бізнесу. Сёння ў Слаўгарадзе функцыянуюць дзве апрацоўчыя прадпрыемствы «Кронатэкobel», «Слаўінвест», на які працуе ад 20 і болей чалавек. Яны паўпаўняюць наш бюджэт падаткамі, даюць нам працоўныя месцы, зарабляюць валюту. Нам вельмі радуе, што зямля адраджаецца. Вёска Гаішын двойчы выслягалася і двойчы раабітавалася. Там было шмат пустуючых дамоў. Сёння туды прыйшоў малы бізнес — слаўгарадскае лесанарыхтоўчае прадпрыемства, якое набыло будынік былога калгаса, аднавіла і і наладзіла вытворчасці. Інвестыцыі — гэта добра, але мы робім стаўку на сваіх жа зямлякоў. Менавіта яны актыўна рэалізоўваюць свае праекты на тэрыторыі раёна і робяць прановы.

Налі ЗІГУЛЯ. Фота аўтара. zigulya@zvzda.by

Недакурак запаволенанага дзеяння

Азрадынаміка наносіць шкоду

— Пагары з-за недакурак кавярня тым, што іх заўважваюць даволі позна, — гаворыць памочнік начальніка Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС Віталь ДЭМБОУСКІ. — Разгледзім простую сітуацыю: уначы неахайны курыльшчык прачынуў і вырашыў пакурціць. Наволак усё спяць. Прахожчы амаль няма ў гэты час. Сяк-так патушыўшы ў цыгарэту, кураць выкідае яе ў абло і спакойна адпраўляецца даглядаць сны. Недакурак заліць невядома куды і яшчэ тлее працяглы час. Восі і маем своеасабліваю «бомбу запаволенанага ўздзеяння». А калі ў кватэры ніжэй яшчэ і няма нікога, то пажар там убацьчыць хіба што выпадковы напад міліцыі ці які-небудзь прыпазнылі кіроўца. У доме, які стаіць у двары недзе ў глыбінні кватэра, верагоднасьць своечасовага выяўлення палымі змяняецца ў разы. І нават быць за тое, калі адкрытае ўзгаранне убачылі з вуліцы, гэта значыць, што пацярпела кватэра нагадвае вогненнае пекла. Напрыклад, на балконе ўжо дасягнута дастаткова тэмпература, каб прапалаўці аконную раму і каб погнула шкло. У лепшым выпадку палымя закуродзіць сцены жыллага пакоя, у горшым — атрымаем паўнаватратнае пажар у хаце. А змагацца з ім куды больш складана.

Недакурак мае добрыя аэрадынамічныя ўласцівасці. Ён выдатна плануе, падчас палёту часта стуквецца аб канструкцыі балконаў. Раптуючы парыву ветру яго зносіць убок. І самае страшнае, што адзін такі гора-курэц, якому лянтая выйсці падыміцца на вуліцу ці набыць попельніцу, па сутнасці заносіць меч над жыхарамі дзясяткаў кватэр. Траекторыя

палёту недакурак, напрыклад, з балкона на дзвятым паверсе можа скончыцца ў кватэры ў суседнім пад'ездзе, размешчанай на 3-4 паверсе. Кватэры гараць з-за кінутых паверхаў і цёплую пару гома. Прычына, праўда, не ў тым, што ўзімку зольныя курцы рэзка становяцца больш культурнымі. На першае, узімку амаль усе балконныя рамы зачынены наглуха. Ды і нізкая тэмпература і высокая вільготнасць рэзка зніжаюць рызык пажару. Па-другое, балконы і лоджы, які правіла, выкарыстоўваюцца пад месца для сушкі вопраткі. Напрыклад, прасціна, якая вісіць вертыкальна — ідэальны шлях для распаўсюджвання палымі. Дастаткова згадаць пошты школьны вопыт з запалкай. Калі яе трымаць дагары нагамі, то палым вельмі хутка дасягне да пальцаў. Тое ж маем і на балконе.

У апошнія гады падчас замяны вокнаў пачалі ўстанавіваць пластыкавыя адлівы. Яны калі не прыліпнуць да сваіх металічных папярэднікаў, але адначасова здаюцца не такімі надзейнымі.

— Падпаліць аконныя пластыкі вельмі лёгка, — сцвярджае Віталь Дэмбюўскі. — Недакурак можа прапалаўці дзірку ў адлі-

ве, пагоршыць знешні яго выгляд. Але на гэтым усё і скончыцца.

Што рабіць?

Канешне, самы ідэальны варыянт — гэта зачыняць усе вокны перад сыходам з дому і нанач. Але ж, напрыклад, у трыццаціградусную спякоту навакольнага асяроддзя мала каму. Многія мадэлі сучасных вокнаў дазваляюць устанавіць рэжым мікраправетравання. Шанс недакурак трапіць звонку ў хату рэзка змяняецца, але даўнага будынік пакуль тэарэтычна здасмыць яго ветрам праз шчыліну усё ж можа.

— Разам з тым можна прыдчыніць фортку так, што шчыльна гумка прылягае да рамы не будзе, і некаторыя зоры паміж імі застаюцца, — раіць Віталь Дэмбюўскі. Вось праз такую адтуліну цыгарэта ўжо не заліцьца ў кватэру. Але тут ёсць два падводныя камані. Па-першае, не ўсе мадэлі вокнаў разлічаны на такія хітрыкі. Па-другое, даволі цяжка разлічыць сілу правароту ручкі. Калі яе пракраціць крыху далей, то пры першым жа парыве ветру акно расчыніцца насцех. А тут ужо ўнікаюць пытанні і да абароннасці жылта ад аматараў пакаліца на чужое дабра.

Балконы і лоджы часта ператвараюцца ў склад непатрэбных рэчаў, якія лёгка загарэюцца. Таму лепш іх пачысціць ужо зараз. Асабліва пра гэта павінны папалаціцца жыхары кватэр, дзе два балконы, адзін з якіх «паўлугі». Іх даволі шмат у адна- і двухкватэрных будынках. Адрозненне яго ў тым, што туды можна трапіць толькі праз праём з балкона побач. І калі недакурак заліць туды, то своечасова патушыць пажар пажар, які нават знаходзіцца дома, наўрад ці здолее.

Валяр'ян ШКЛЕННІК. schklennik@zvzda.by. Фота з архіва Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС.

Table with 2 columns: Organization/OAO «КАТЭК» and various financial indicators like revenue, expenses, and profit.

Table titled 'БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2016 года' showing assets and liabilities.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИХ И УБЫТКАХ за январь – декабрь 2015 года

Table showing monthly financial results for January-December 2015, including revenue, expenses, and profit.

Строки, по которым не отражены финансовые показатели, не публикуются. Доля государства в уставном фонде эмитента — 0%.

Table titled 'Информация о дивидендах и акциях' showing shareholder information.

Table titled 'Отдельные финансовые результаты' showing specific financial results.

Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, продукции, работ, услуг: производство электротехнической продукции.

Table with 2 columns: Organization/OAO «ОБК ГРУПП» and various financial indicators.

Table titled 'БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2016 года' for OAO «ОБК ГРУПП».

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2015 года

Table showing monthly financial results for January-December 2015 for OAO «ОБК ГРУПП».

Строки, по которым не отражены финансовые показатели, не публикуются. Доля государства в уставном фонде эмитента — 0%.

Table titled 'Информация о дивидендах и акциях' for OAO «ОБК ГРУПП».

Table titled 'Отдельные финансовые результаты' for OAO «ОБК ГРУПП».

Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, продукции, работ, услуг: 63400 – Организация перевозок грузов.

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА РАЗМЕЩЕНИЯ СРЕДСТВ НАРУЖНОЙ РЕКЛАМЫ на объектах коммунальной собственности г. Гродно 6 мая 2016 года

РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки» извещает о проведении 19 апреля 2016 г. в 10.00 повторного открытого аукциона со снижением начальной цены после первых несоответствия торгов по продаже объекта недвижимости – здания столовой, расположенного по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Советская, 157, принадлежащего Открытому акционерному обществу «Электроаппаратура» на праве собственности

Table with 4 columns: № лота, Наименование объекта, Краткая характеристика объекта, Начальная цена, Задаток.

Земельный участок для эксплуатации и обслуживания здания на праве аренды площадью 0,1966 га с кадастровым номером 340100000000000474. Договор аренды земельного участка сроком на 28.02.2048 г. с ГУ «Администрация СЭС «Гомель-Ратон». Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Заявления на участие в аукционе с приложением необходимых документов принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Артема, 23, 2-й этаж, каб. 2-6 по рабочим дням с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00 по 18 апреля 2016 г. включительно.

В аукционе имеют право участвовать юридические лица и индивидуальные предприниматели, а также физические лица, своевременно подавшие заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов, внесенные задатки и паспорт; представитель физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность; представитель юридического лица (резидента РБ) – паспорт (руководитель – копия документа о назначении на должность, доверенность на участие в аукционе и подписание документов, копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации организации и их подлинники для заверения их копий организатором аукциона; консолидированные участники дополнительно предоставляют копию договора о совместном участии в аукционе с предельным оригиналом этого договора, представляющего юридическое лицо (резидент РБ) – легализованные в установленном порядке доверенности на участие в аукционе и подписанные документы (руководитель – копия документа, подтверждающего назначение на должность, копии учредительных документов и выписку из государственного (господортального) реестра).

Аукционные торги проводятся в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и Положением о порядке организации и проведения аукционов, утвержденным Организатором торгов. Шаг аукциона – 5%.

При подаче заявления участник должен иметь: 1) копию платежного поручения с отметкой банка, подтверждающего внесение задатка для участия в аукционе; 2) физическое лицо – паспорт; представитель физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность; представитель юридического лица (резидента РБ) – паспорт (руководитель – копия документа о назначении на должность, доверенность на участие в аукционе и подписание документов, копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации организации и их подлинники для заверения их копий организатором аукциона; консолидированные участники дополнительно предоставляют копию договора о совместном участии в аукционе с предельным оригиналом этого договора, представляющего юридическое лицо (резидент РБ) – легализованные в установленном порядке доверенности на участие в аукционе и подписанные документы (руководитель – копия документа, подтверждающего назначение на должность, копии учредительных документов и выписку из государственного (господортального) реестра).

Организатор: РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки», г. Гомель, ул. Артема, 23, ☎ 8 (0232) 70-46-47; 75-50-76 • www.gino.by • e-mail: info@gino.by Продавец: ОАО «Электроаппаратура», г. Гомель, ул. Советская, 157, ☎ 8 (0232) 57-91-13, 8 (029) 657-01-42

Table with 10 columns: № лота, Наименование объекта, Местонахождение объекта, Кол-во конструкций, Начальная цена, Сумма задатка, Ориентировочная сумма затрат, Характеристика объекта и условия использования.

Условия аукциона: срок размещения средств наружной рекламы может быть сокращен в связи с изменением градостроительной ситуации и размещением объектов строительства на сопредельной территории.

Победители аукциона (резиденты РБ) возвращают безналплатком на их счет в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель торгов (лицо, приравненное к победителю) обязан: в течение 3-х рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона заказать копию документа о предоставлении права размещения средств наружной рекламы в размере одного процента от цены продажи лота, сформированной в установленном порядке; в течение 15 рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта, не достигнув договоренности по срокам и порядке оплаты за Объект, такая оплата должна быть произведена в течение 60 календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона.

Исключение о предельности несоответствия торгов по данному лоту было опубликовано в газете «Звязда» от 20.11.2015 г. №225.

ВТБ ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

Республика Беларусь, 220007, г. Минск, ул. Московская, 14. Тел.: (+375 17) 309 15 15, (+375 29) 309 15 15, (+375 33) 309 15 15

Годовая финансовая отчетность банка в соответствии с НСФО на 1 января 2016 в полном объеме размещена на сайте банка по адресу: www.vtb-bank.by.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2016 г.

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2015 год, 2014 год.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИХ И УБЫТКАХ за 2015 год

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2015 год, 2014 год.

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА за 2015 год

Table with 9 columns: № п/п, Наименование показателя, Символ, устоявшийся фонд, эмиссионный доход, резервный фонд, накопленная прибыль (убыток), фонды переоценки статей баланса, всего собственного капитала.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИХ И УБЫТКАХ за 2015 год

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2015 год, 2014 год.

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2015 год

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2015 г., 2014 г.

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2015 год

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2015 год, 2014 год.

Обязанности руководства аудируемого лица по подготовке бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Обязанности аудиторской организации.

Мы провели аудит в соответствии с требованиями Банковского кодекса Республики Беларусь, Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», Инструкции о регулировании аудиторской деятельности в банках, небанковских кредитно-финансовых организациях, банковских группах и банковских холдингах, утвержденной Национальным банком Республики Беларусь, национальных правил аудиторской деятельности, утвержденных Министерством финансов Республики Беларусь, иных актов законодательства.

Председатель Правления В.В. Иванов

Главный бухгалтер М.В. Дудко

Дата подписания «19» февраля 2016 г.

и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить достаточную уверенность относительно наличия либо отсутствия существенных искажений в представленной годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности.

В ходе аудита нами были выполнены аудиторские процедуры для получения аудиторских доказательств, подтверждающих значения и раскрытие информации в годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Аудиторское мнение. По нашему мнению, годовая бухгалтерская (финансовая) отчетность ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение Банка на 1 января 2016 г., финансовые результаты его деятельности и изменения его финансового положения (движение денежных средств) за год по указанную дату в соответствии с применимой основой составления и представления годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Нами подтверждается достоверность информации, включенной в аудиторскую отчетность по формам 2801 «Расчет достаточности нормативного капитала», 2809 «Расчет ликвидности», 2807 «Отчет о размере специальных резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе», составленным на основании годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Директор АО «Аудитэл» А.И. Палковский, Аудитор, возглавлявший аудит О.А. Богданкевич, Дата подписания: 1 марта 2016 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ 6 мая 2016 года ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА ПРОДАВЕЦ И ЕГО ЮРИДИЧЕСКИЙ АДРЕС:

«Строительно-монтажный трест № 40», Гомельская область, г. Жлобин, ул. Барташова, 1, тел. (02334) 2 05 50

Table with 3 columns: № лота, Наименование объекта (лота), Краткая характеристика объекта и адрес объектов (лота).

Аукцион состоится 6 мая 2016 г. в 11.00 по адресу: г. Жлобин, Петровского, 45, 2-й подъезд.

Аукционные торги проводятся в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и Положением о порядке организации и проведения аукционов, утвержденным организатором аукциона.

Желающим участвовать в аукционе необходимо до 4 мая 2016 года с 9.00 до 17.00 по рабочим дням предоставить в адрес организатора аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка;

копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя без нотариального заверения; нотариально заверенные копии учредительных документов и выписка из государственного реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованные в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык;

индивидуальный гражданский или лицом без гражданства – документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованный в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявителем (его представителем) представляется документ, удостоверяющий личность заявителя, выбор и руководитель юридического лица также – документ, подтверждающий его полномочия.

Консолидированными участниками для участия в аукционе с соответствующему заявлению прилагаются следующие документы:

копия договора о совместном участии в аукционе с предельным оригиналом этого договора; документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка;

копии документов, подтверждающих государственную регистрацию индивидуальных предпринимателей и (или) микроорганизаций, заключивших договор о совместном участии в аукционе;

сведения о средней численности работников микроорганизаций, заверенные подписью руководителя и печатью.

При подаче документов уполномоченное лицо (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями и (или) микроорганизациями, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательном порядке, либо документ, подтверждающий полномочия руководителя.

Задаток перечисляется на р/с КУП «Жлобинский центр управления районной коммунальной собственностью» №3012006530013 в филиале 312 ОАО «АСБ Беларусбанк» - г. Жлобин, каб МРЮ 151501673, УНН 490317354.

Аукцион состоится при наличии не менее двух участников. Не допускается продажа по начальной цене. Если аукцион признан несоответствующим в силу того, что заявители не участвуют в нем, по истечении 15 рабочих дней с даты проведения аукциона продается этому претенденту при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Аудиторское общество с ограниченной ответственностью

220090, г. Минск, Лейбовича тракт, 22а, пом. 46, к. 410 тел./факс: 268-52-96, 268-52-98 тел. 268-52-97, 268-52-98 e-mail: info@auditel.by

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ по бухгалтерской (финансовой) отчетности ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) за период с 01 января по 31 декабря 2015 года

Председатель Правления ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), Совету директоров ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

Аудиторское общество с ограниченной ответственностью «Аудитэл» (далее – АО «Аудитэл»), место нахождения (юридический адрес): 220007, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Московская, д. 14;

сведения о государственной регистрации: ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) зарегистрировано в Национальном банке Республики Беларусь 07.10.1996 г., регистрационный номер 57; УНН 101165625.

Аудиторская организация: Аудиторское общество с ограниченной ответственностью «Аудитэл» (далее – АО «Аудитэл»), место нахождения (юридический адрес): 220090, Республика Беларусь, г. Минск, Лейбовича тракт, 22а, пом. 46, к. 410;

сведения о государственной регистрации: АО «Аудитэл» имеет свидетельство о государственной регистрации коммерческой организации, выданное Минским городским исполнительным комитетом решением от 28 сентября 2000 г. №1097; УНН 100591487.

Мы провели аудит в соответствии с требованиями Банковского кодекса Республики Беларусь, Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», Инструкции о регулировании аудиторской деятельности в банках, небанковских кредитно-финансовых организациях, банковских группах и банковских холдингах, утвержденной Национальным банком Республики Беларусь, национальных правил аудиторской деятельности, утвержденных Министерством финансов Республики Беларусь, иных актов законодательства.

Данные правила обязывают нас соблюдать нормы профессиональной этики, планировать и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить достаточную уверенность относительно наличия либо отсутствия существенных искажений в представленной годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности.

В ходе аудита нами были выполнены аудиторские процедуры для получения аудиторских доказательств, подтверждающих значения и раскрытие информации в годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Аудиторское мнение. По нашему мнению, годовая бухгалтерская (финансовая) отчетность ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение Банка на 1 января 2016 г., финансовые результаты его деятельности и изменения его финансового положения (движение денежных средств) за год по указанную дату в соответствии с применимой основой составления и представления годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Нами подтверждается достоверность информации, включенной в аудиторскую отчетность по формам 2801 «Расчет достаточности нормативного капитала», 2809 «Расчет ликвидности», 2807 «Отчет о размере специальных резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе», составленным на основании годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Директор АО «Аудитэл» А.И. Палковский, Аудитор, возглавлявший аудит О.А. Богданкевич, Дата подписания: 1 марта 2016 г.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Тры салдаты, па ўсім відаць, прыкывалі дарогу Мінск — Віцебск, — расказвае вядучы спецыяліст упраўлення па ўвекавечанні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр вайны Узброеных Сіл падпалкоўнік запasu Александр ЛУГІН. — Мяркуюцца, што загінулыя складалі кулямётны разлік. Аб гэтым сведчыць знойдзены кулямёт «Максім», патроны да яго.

Але былі тут і іншыя знаходкі. Падчас земляных работ па пашырэнні дарогі рабочыя натрапілі на чалавечыя касткі. Акрамя астанкаў трох салдат і спадарожных знаходак, вайскоўцы 52-га асобнага спецыялізаванага пашукавага батальёна, якія неўзабаве прыбылі на месца, паднялі з зямлі тры медальёны. Нягледзячы на па-

вер'е, якое хадзіла сярод вайскоўцаў, яны былі запоўнены. У ходзе экспертызы — прайшло амаль 70 гадоў! — удалося высветліць, хто тут загінуў у першыя дні вайны.

Сваякі Яўгена Івашкова — толькі іх змаглі адшукаць — быццам чакалі гэтую навіну. Колькі гадоў прайшло! Яны маглі толькі здагадацца, як скаўся лёс іх продка. Доўга не думаючы, сабраліся ў дарогу: вельмі ж хацелі наведаць яго магілу, а таксама убачыць месца, дзе Яўген Івашкоў прыняў апошні бой. Ужо ў кастрычніку 2008 года на лагойскай зямлі сустракалі дачку салдата, Яўгенію Нікіціну, якую ўнукаў Івашкова, якія прыехалі з Ноўградска, а таксама плямянніцу — дачку старэйшай сястры Івашкова, якая прыбыла з Санкт-Пецярбурга.

Яўгенія Нікіціна расказала, што свайго бацьку яна не памя-

Сяржант Яўген Івашкоў.

тае. Ды і як гэта магчыма, калі нарадзілася яна ў студзені 1941-

га, а ўсяго праз два месяцы главу сям'і прызвалі на зборы. З іх ён ужо не вярнуўся. Хутка пачалася вайна, і родныя аразумелі, дзе можа быць іх бацька. Тое, што ад яго не было ні вестак, прымушала задумацца, як скаўся яго лёс, але ж надзея ўсё роўна жыла... Прайшло шмат гадоў, і ўсе прывычаліся да думкі, што іх продка загінуў. Толькі няк не давала спакою тое, што яны не ведалі, дзе ён пахаваны.

Супаколіся толькі тады, калі прыехалі ў Беларусь і наведалі брацкую магілу, куды з воінскімі ўшанаваннямі былі перапахаваны астаткі загінуўшых. Пабыталі яны і на тым месцы, дзе летам 1941-га загінуў іх продка. Жменьку гэтай зямлі яны ўзялі з сабой — як напамін аб тым падзвігу, які здзейсніў сяржант Івашкоў, абараняючы беларускую зямлю.

Вераніка КАНЮТА. kanyuta@zviazda.by

Даслоўна

«БУДЗЕМ ПРАЦАВАЦЬ, ПАКУЛЬ НЕ ПАХАВАЕМ АПОШНЯГА ЗАГІНУЛАГА САЛДАТА», — перакананы начальнік упраўлення па ўвекавечанні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр вайны Узброеных Сіл палкоўнік Сяргей ВАРАНОВІЧ

У розных кутках Беларусі, якая ў гады Вялікай Айчыннай страціла кожнага трэцяга свайго жыхара, узведзены сімвалічныя мемарыяльныя комплексы, абеліскі, прысвечаны падзеям самай трагічнай і кровапралітнай вайны на нашай зямлі. Сярод іх — помнікі, каля якіх спыняюцца не толькі беларусы, але і замежныя госці: монумент Перамогі ў сталіцы, дзяржаўны мемарыяльны комплекс «Хатынь», мемарыяльны комплекс «Курган Славы»... А ёсць месцы, ушанаваныя жыхарамі толькі аднаго гарадка, вёсачкі, хутара...

У новым праекце «Абеліскі параненай зямлі», які распачынаецца на старонках газеты «Звязда», мы расказам пра гісторыю стварэння буйных мемарыялаў, знакамітых і малавядомых помнікаў, сціплых пахаванняў. Толькі спачатку пра сучасны стан гэтых святых для беларусаў абеліскаў, увагу пра пошукавую дзейнасць і вяртанне імёнаў героям мы гутарым з начальнікам упраўлення па ўвекавечанні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр вайны Узброеных Сіл палкоўнікам Сяргеем ВАРАНОВІЧАМ.

— Сяргей Мікалаевіч, які нясе адказнасць за пахаванні, хто ў напамін аб сабе на нашай тэрыторыі пакінулі апошнія войны? Ці прадулжэна іх добраўпарадкаванне?

— Воінскія пахаванні, месцы баювай славы, пахаванні ахвяр вайны — усю адказнасць за іх нясуць мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы ўлады. Асобныя мемарыяльныя комплексы замцаваныя за пэўнымі ўстановамі, арганізацыямі, прадпрыемствамі. Працэды кажуць, усё мемарыяльныя комплексы пад наглядом. Для таго, каб яны знаходзіліся ў належным стане, у межах дзяржаўнай праграмы па ўвекавечанні на добраўпарадкаванне воінскіх пахаванняў вылучаюцца сродкі. Нельга не ўлічваць і спонсарскую дапамогу, фінансаванне базавага тэрытарыяльнага ўзроўню.

— Усяго ў краіне налічваецца каля 8 тысяч помнікаў і пахаванняў. Вайскоўцы 52-га асобнага спецыялізаванага пашукавага батальёна сваёй дзейнасцю што-раз даказваюць, што гэта не канчатковая лічба. Прыблізна колькі яшчэ не ўлічаных пахаванняў заўсёды беларуская зямля?

— Калі быць больш дакладным, на тэрыторыі Беларусі знаходзіцца 7 тысяч 492 воінскія пахаванні шматлікіх гістарычных перыядаў, у якіх спачывае больш за 2,2 мільёна загінуўшых людзей. Вядомы толькі 473 тысячы імёнаў — звесткі аб гэтых людзях усунены ў пашпарты воінскіх пахаванняў. Больш за 1,7 мільёна пахаваных лічацца зніклымі без вестак...

52-гі спецыялізаваны пашукавы батальён — свайго роду страціцнае падраздзяленне Міністэрства абароны, якое выконвае найважнейшую задачу па пошуку няўлічаных воінскіх пахаванняў. Штогод мы атрымліваем ад 90 да 120 інфармацыйных лістоў, у якіх да нас звяртаюцца з мэтай пошукавых работ. Летас, напрыклад, адрацавалі 119 аб'ектаў у 42 раёнах Беларусі. На гэты год пошукавыя работы запланаваны на 84 аб'ектах, воем з якіх — па Першай сусветнай вайне. І гэта не канчатковая лічба. Часта чалавечыя астанкі знаходзяцца падчас правядзення будаўнічых работ. Працэс спыняецца, пакуль мы не выедзем на месца. Хутка пачнуцца вясновыя работы на прысядзібных участках — і чакай новых званкоў. Гэта жыццё. І я не бярусь казаць, колькі яшчэ трэба будзе працаваць 52-му спецыялізаванаму пашукаваму батальёну, каб усе пахаванні, якія знаходзяцца на тэрыторыі Беларусі, былі ўлічаны. Адно магу сказаць дакладна: ён будзе працаваць, пакуль мы не пахаваем апошняга загінулага салдата.

— Наколькі мне вядома, безгрунтоўнага даследавання мяркуемага месца пахавання яго не краіне ні адна рыдлёўка вага са салдата. Што трэба зрабіць або якія дакументы сабраць, каб на месца выехаў пашукавы батальён?

— Алгарытм правядзення пошукавых работ наступны. Асоба, якая валодае інфармацыяй аб наяўнасці няўлічанага воінскага пахавання, можа звярнуцца ў райвыканкам або ў ваенны камісарыят па месцы жыхарства. Дзяржаўны орган, куды паступілі такія звароты, правярае інфармацыю, выяўдае на ўказаным месца і складае інфармацыйны ліст, які ўзгадняецца з раённым ваенным камісарыятам і раённым выканаўчым камітэтам. Затым інфармацыйны ліст накіроўваецца ў пошукавую воінскую частку, ва ўпраўленне па ўвекавечанні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр вайны для ўключэння ў план палярных пошукавых работ. Пасля зацверджання плана для ўзгаднення пытанняў па правядзенні работ адпаведныя выпискі з яго накіроўваюцца ў мясцовыя органы ўлады. На падставе гэтых дакументаў і прымаецца рашэнне аб правядзенні палярных пошукавых работ. Нам застаецца толькі выехаць і зрабіць сваю справу.

уць разнастайныя грамадскія аб'яднанні. Апошнія некалькі разоў пад вахам пільным назіраннем працавалі і на беларускай зямлі, але ў асноўным нашы вайскоўцы спраўляюцца самастойна... — У нас часам праходзяць сумесныя акцыі з удзелам грамадскіх пошукавых аб'яднанняў. На працягу некалькіх гадоў мы плённа супрацоўнічаем з рэгіянальнымі грамадскімі аб'яднаннямі Ніжагародскай, Чалябінскай, Пензенскай, Маскоўскай абласцей і Рэспублікі Татарстан Расійскай Федэрацыі. Летас, напрыклад, сумесныя пошукавыя мерыпрыемствы былі праведзены ў Чавускім, Слаўгарадскім, Рагачоўскім, Слоніміцкім, Зэльвенскім, Малаўрыцкім і Віцебскім раёнах. У выніку былі выяўлены астанкі 99 ваеннаслужачых Рабоча-сялянскай Чырвонай Арміі і аднаго ўдзельніка партызанскага руху. Устаноўлены звесткі аб пяці з іх. Летас сумесныя палярныя работы былі праведзены і з 90-м асобным спецыяльным пашукавым батальёнам Узброеных Сіл Расійскай Федэрацыі. Працавалі ў Малаўрыцкім раёне і на тэрыторыі мемарыяльнага комплексу «Брэсцкая крэпасць-герой», дзе эксгумавалі астанкі 21 ваеннаслужачага Чырвонай Арміі. Удалося знайсці звесткі аб адным з іх — лейтэнанце Дзікім. Сёлета запланаваны візіт у адказ, у межах якога разам з 90-м батальёнам мы ахчыцяем пошукавыя работы. Нашы продкі адстойвалі адзіную дзяржаву, таму гэта наша адгульная справа.

— Ці ахчыцяўляецца пошук вайны іншых нацыянальнасцяў, якія зніклі без вестак на тэрыторыі Беларусі?

— За апошнія тры гады да нас трапіла каля 900 зваротаў, у якіх людзі прасілі знайсці месца апошняга прытулку бацькоў і дзядоў. Напярэднядні 70-годдзя Вялікай Перамогі да нас звярнулася каля 450 чалавек — у асноўным з Расіі, Казахстану, Украіны і краін Прыбалтыкі. Пахаванні ўсіх сваёю, на жаль, мы не ў сілах знайсці. Але ж калі знаходзім, для нас гэта вялікая радасць, якую ўзмацняюць цёплыя словы ўдзячных нашчадкаў. Вядома, у працэсе сваёй дзейнасці пошукавы батальён знаходзіць астанкі і тых салдат, якія ваявалі супраць нашых продкаў. З 2004 года мы супрацоўнічаем з Народнымі саюзамі Германіі, які самостойна ахчыцяўляе эксгуміцыю сваіх ваеннаслужачых. Перапахаванне адбываецца на дваіх зборных нямецкіх могілках — у Бярозе і пасёлку Шчаткава, што ў Бабруйскім раёне.

— Многія пахаванні часоў Вялікай Айчыннай вайны ўваходзяць у ваенна-гістарычныя маршруты і экскурсіі. Як насельніцтву даведацца пра малавядомыя пахаванні, якія маюць не менш цікавую гісторыю?

— На жаль, так атрымліваецца, што адзін мемарыяльны комплекс багаты на наведвальнікаў. А магчыма, дзесці непаладуць стаць помнік аднаму байцу, які знішчыў некалькі танкаў ці здзейсніў іншы падзвіг. Толькі гэтае месца чамусьці абмінаецца — падзвіг гэтага байца незаслужана забыты ці людзі проста не ведаюць аб існаванні помніка? У той жа час у нашай краіне шмат неабяканых людзей, якія па сваёй ініцыятыве не толькі дглядаюць тое ці іншае пахаванне, а і спрабуюць даведацца яго гісторыю, прыцягваючы да гэтай важнай справы моладзь. Спадзяёмся, што калі-небудзь — можа, нават дзякуючы гэтым людзям — мы вызначым імёна апошняга загінулага салдата.

Вераніка КАНЮТА. kanyuta@zviazda.by

Правила Рекламной игры «В Рио вместе с Visa»

1. Настоящая рекламная игра называется «В Рио вместе с Visa» (далее – Игра), проводится в соответствии с условиями настоящих правил (далее – Правила) согласно требованиям законодательства Республики Беларусь без взимания с участников Игры платы.

Table with 5 columns: № п/п, Наименование призов, Конт. во (арт), Сумма за 1 ед. (бел. руб.), Сумма всего. It lists prizes like a certificate, a TV, and a car, along with their quantities and total values.

9.1. Призовой фонд Игры составляет сумму в размере 709 800 574 (Семиот девяти миллионов восьмист тысяч пятисот семидесяти четырех) белорусских рублей и формируется за счет денежных средств и имущества заинтересованного лица (п. 2.3.).

10.1.1. Первый розыгрыш состоится 28.04.2016 г. в 15.00 по безличному операциям, совершенным и зарегистрированным на Сайте в период с 00 часов 00 минут 08.04.2016 г. по 23 часа 59 минут 21.04.2016 г. включительно. В первом розыгрыше будет разыгран второстепенный приз, указанный в п. 9., Таблице 1, в количестве 1 (одной) единицы.

10.1.2. Второй розыгрыш состоится 12.05.2016 г. в 15.00 по безличному операциям, совершенным и зарегистрированным на Сайте в период с 00 часов 00 минут 22.04.2016 г. по 23 часа 59 минут 05.05.2016 г. включительно. Во втором розыгрыше будет разыгран второстепенный приз, указанный в п. 9., Таблице 1, в количестве 1 (одной) единицы.

10.1.3. Третий розыгрыш состоится 26.05.2016 г. в 15.00 по безличному операциям, совершенным и зарегистрированным на Сайте в период с 00 часов 00 минут 06.05.2016 г. по 23 часа 59 минут 19.05.2016 г. включительно. В третьем розыгрыше будет разыгран второстепенный приз, указанный в п. 9., Таблице 1, в количестве 1 (одной) единицы.

10.1.4. Четвертый розыгрыш состоится 09.06.2016 г. в 15.00 и будет состоять из двух этапов: 10.1.4.1. в первом этапе будет разыгран второстепенный приз, указанный в п. 9., Таблице 1, в количестве 1 (одной) единицы, по безличному операциям, совершенным и зарегистрированным на Сайте в период с 00 часов 00 минут 20.05.2016 г. по 23 часа 59 минут 02.06.2016 г. включительно; 10.1.4.2. во втором этапе будет разыгран главный приз, указанный в п. 9., Таблице 1, в количестве 1 (одной) единицы по безличному операциям, совершенным и зарегистрированным на Сайте в период с 00 часов 00 минут 08.04.2016 г. по 23 часа 59 минут 02.06.2016 г. включительно.

НОВАЯ СТАРАЯ ДЫЕТА

Яшчэ раз пра адрозненні паміж дыетами і пошук «той, што трэба»

Адзін расійска-шведскі кінапрадзюсар дзеліцца ў СМІ сваім вопытам пахудзення і пераадолення любові да выпечкі з дэсэртамі. Маўляў, дзякуй шведскай нізкавугляводнай і высокатлушчавай дыеце LCHF (ад англ. low carb high fat). Вугляводы ў ёй абмяжоўваюцца да 10-50 г у дзень, бялкі — да 100 г, а асноўныя калорыі арганізм атрымлівае з тлушчаў. Як вынік — мужчына страціў 15 кг (у 2013 годзе яго вага складала 107,5 кг).

Праверыўшы метады на сабе, стваральнік кампаніі па продажы актуальных медыка-сацыяльных праблем сучаснасці. Гэта значыць фактар рызык сардэчна-сасудзістай паталогіі, цукровага дыябету і шэрагу іншых захворванняў і сіndromeў. Найбольш прымальным метадам барацьбы з атлусценнем з'яўляецца абмежаванне каларыйнасці рацыёну.

У свеце сёння налічваецца каля 15 тысяч разнавіднасцяў дыет для зніжэння вагі. Агульным прынцыпамі гэтых дыет з'яўляецца абмежаванне агульнай каларыйнасці ежы за кошт зніжэння спажывання тлушчаў і вугляводаў пры захаванні неабходнай дозы сутрачнага спажывання бялку. Адрозненні заключаюцца ў ступені абмежавання каларыйнасці і прыярытэтных абмежаванняў тлушчаў і вугляводаў або іх збалансаваным абмежаванні.

«Шведская» дыета — чарговая разнавіднасць дыеты з рэзкім абмежаваннем вугляводаў без істотнага абмежавання тлушчаў. Такія ж, як і дыеты Аткинса, Дзюкана, «крамлёўская» і многія іншыя. З пункту гледжання энергетычнага забеспячэння метаболізму — гэта так званыя катэгорыяныя дыеты, калі патрэба

клетак і тканак у арганізме забяспечваецца не за кошт акіслення глюкозы, а за кошт акіслення кетонавых цел (прадуктаў метаболізму тлушчаў). Гэта адзін з варыянтаў натуральнага энергетычнага забеспячэння арганізма. Пры галаданні або гіпакаларыйнай дыеце кетоз нябеспэкі не ўяўляе, пакуль не дасягне ступені кетаацідозу. Такое развіццё кетозу магчымае ў выніку дзеяння дадатковых кетагенных фактараў, напрыклад, абязводжвання арганізма або алкагольнага інтаксікацыі. Дакладнае вытрымліванне ўмоў дыетатэрапіі ў спалучэнні з кваліфікаваным лабараторным і ўрачэбным маніторынгам неабходна для гарантыі бяспэкі падобных дыет.

Тлушчавыя дыеты і тлушчавыя разгрузачныя дні даюць і паспяхова прымяняюцца ў лясчэбным харчаванні ў тэрапіі лішняй вагі. І гэтаксама ў іх ёсць адзін агульны «мінус»: яны незбалансаваныя па якасным складзе. Таму і праціпаказанню ў падобных «тлушчавых» і безвугляводных дыет даволі шмат: гэта выражаны атэрасклероз, хранічная нырчаная недастатковасць, праблемы з печанню, падстраўнікавай залозай, падагра і інш.

Варта, аднак, улічваць, што ўсе дыеты для зніжэння вагі з'яўляюцца ў той ці іншай ступені незбалансаванымі. Яны незбалансаваныя ўжо ад пачатку. Дысбаланс у тым, што арганізм прапанаўца спажывае калорый менш, чым ён расходуюць — іначай вагу не скінуць. Абмежаванне бялку ніжэй ніжняй мяжы сутрачнай нормы прызначаецца недапушчальным, а значыць, структурны дысбаланс харчовых рэчываў — таксама агульная рыса ўсіх дыет для зніжэння вагі. Такім чынам, усе 15 тысяч відаў дыет для зніжэння вагі не адпавядаюць патрабаванню збалансаванасці.

Задача ў тым, каб выбраць для сябе дыету, найбольш прымальную для пастананнага прымянення, якая адпавядае б індывідуальным асаблівасцям арганізма. Гэта, у пэўнай ступені, эксперымент на сабе, бо не існуе двух аднолькавых людзей і таму ніяк не можа быць

універсальнай дыеты для ўсіх. Варта прыгадаць вынікі мета-аналізу, праведзенага групай спецыялістаў на чале з Брэдлі Джонстанам з універсітэта Мак-Мастэр (Канада), апублікаваных у часопісе Амерыканскай медыцынскай асацыяцыі JAMA. Увогуле аналіз уключаў у сабе 59 артыкулаў, у якіх былі адлюстраваны вынікі 48 клінічных выпрабаванняў. Агульная колькасць удзельнікаў складала больш за 7 тысяч чалавек (з сярэднім узростам 46 гадоў і сярэдняй вагой 94 кг). Даследаванні, праведзеныя канадскімі вучонымі, паказала, што да істотнай страты вагі прыводзіць вытрымліванне любой дыеты з абмежаваннем тлушчаў і вугляводаў — незалежна ад яе брэндавай назвы.

«Атрыманьня даных павінны яшчэ раз пераканаць тых, хто жадае пазбавіцца лішняй вагі, у тым, што няма ніякай неабходнасці ісці на поведзе ў моды і слепа трымацца нейкай адной сістэмы харчавання, таму што ў кожнай дыеты ёсць нейкі свае перавагі. Гэта вядома, бо многія людзі адчуваюць цяжкасці з вытрымліваннем некаторых дыет, якія асацыююцца ў іх з парушэннем звыкллага ладу жыцця. Нашы вынікі ўказваюць на тое, што пацыенты могуць выбраць сродкі харчавання, якія выклікаюць у іх найменшыя цяжкасці з вытрымліваннем рэкамендацый, гадоўнае, каб пасля яны трымаліся іх, што ў выніку непазбежна прывядзе да зніжэння вагі», — заключваюць Джонстан і яго калегі.

Вось прыклад «рэвалюцыйнага» меню на адзін дзень:

- 09.45. Сняданак (яешня з трох яйкаў, памідор, агурок, мацарэла, дамашні сыр, грудзінка ці бекон; кава з вяршамі (35%), тварог (12%) з вяршамі і смятанай (30%).
- 16.00. Хуткі перакус без адрыву ад работы (сыр хатні і маасдам, грэцкія арэхі; кава з вяршамі).
- 20.30. Вячэра ў рэстаране (рулецікі з баклажанаў, узбекскія саленні, ташкенскія памідоры; шашлык з бараніны з курдзючым салам, запечаны баклажан з кунжутнай пастай; сухое чырвонае віно).
- 00.55. Кубак цэйлонскага чаю з вяршамі.

Непрыемны сімптом

КАШАЛЬ: лячыць або сам пройдзе?

Што такое эфектыўны кашаль? Гэта калі для таго, каб выдаліць макроту, нам неабходна кашляць. Але ж бывае, трэба кашляць разоў дваццаць...

Эфектыўнасць будзе вызначацца здольнасцю кашляць (чым старэйшае дзіця, тым мацнейшыя мышцы і тым лепш яго можа адкашляцца — у адрозненне, напрыклад, ад немаўлята) і самай макротай — вадкая адыходзіць лёгка, густая — колкы ні кашляць, толку няма. На першае мы ніяк паўплываць не можам, таму вольце што будзем рабіць.

1. Забяспечым халаднаватае вільготнае паветра (для прафілактыкі перасыхання макроты і сліззіцы).

2. Будзем шмат піць (для нармальнага цёлага крыві).

Калі дзіця цёпла апранутае, шмат п'е, у пакоі халаднавата і вільготна, значыць, 90 працэнтаў марапраемнасці, скіраваных на сімптоматычнае лячэнне кашлю, мы ўжо ажыццявілі. Але 10 працэнтаў усё ж такі засталася. І тут нам так хочацца неяк паўдзельнічаць у працэсе — прыняць таблетачку! Ну што ж...

Існуюць дзве асноўныя групы лекаў. Першая — «лекі ад кашлю» (тыя, што кашаль прыбіраюць) і другая — «сродкі для адхарквання» (кашалі актывізуюць).

Што да першых, то мы ўжо зразумелі, што кашаль патрэбны. Але ёсць выключэнні, калі кашаль сапраўды трэба выдаліць: самае відавочнае паказанне — коклюш, далей плёўрыт (запаленне вонкавай абалонкі лёгкіх), яшчэ на янасяць некаторыя анкалагічныя захворванні, неабходнасць правядзення некаторых хірургічных маніпуляцый у дыхальных шляхах.

Асартымент сродкаў для адхарквання невярогодна велізарны — некалькі соцень прапаратаў у самых разнастайных лекавых формах. Паказанні да прымянення, выбар канкрэтнага сродку, працягласць выкарыстання, доза — усё гэта вельмі індывідуальна і вызначаецца ўрачом. Тут вельмі важна свечасова размеркаваць ролі: урачу шукаць і выдаліць прычыну кашлю, вызначаць сітуацыю, калі без лекаў не абійсцьца, а бяцкам — ствараць умовы, пры якіх арганізм будзе лёгка змагчы і лекі змогуць праявіць свой лячэбны эфект.

Словазлучэнне «што-небудзь ад кашлю» для ўрача такое ж недарэчнае, як і «што-небудзь ад галавы» або «ад дыярэі». Ніводзін урач не зможа прызначыць «лячэнне», пакуль не ўбачыць хворага і не зразумее, пра які менавіта кашаль ідзе размова.

— Па-першае, кашаль не лечаць — лечаць захворванне, якое прывяло да яго ўзнікнення, — кажа ўчастковы ўрач-педыятр 3-й гарадской дзіцячай клінічнай паліклінікі г. Мінска Марына Лыч. — Штосьці раздражняе сліззістыя абалонкі дыхальных шляхоў, і таму ўтвараецца макроты, якая правакуе кашаль. Значыць, трэба выдаліць гэтае «штосьці». Пры бактэрыяльнай інфекцыі — прызначыць антыбіётыкі, пры алергіі — супраць-алергічны сродак, пры віруснай інфекцыі — проста пачакаць, пакуль арганізм сам справіцца з вірусам, або прымаць супрацьвірусны прэпарат.

Адсюль высноўва: кашаль не пройдзе, калі не выдаліць прычыну. Працей калі кашаль, калі вы або ваша дзіця кашляць таму, што ў пакоі вельмі суха, то будзе кашляць, пакуль не купіце ўвільгатняльнік або пакуль не адключыць цэнтральнае ацяпленне.

Аднак кашаль пры вострых рэспіраторных захворваннях — гэта не проста сімптом, які пераходзіць жыць, гэта асноўны механізм актыўнай ачысткі дыхальных шляхоў. Вось ён, гадоўны прынцып лячэння кашлю: не выдаліць, а павышаць яго эфектыўнасць!

Медыцына на ўзроўні

ЧЫСЦІМ ЗУБЫ... БЕЗ АДРЫВУ АД УРОКАЎ

Так, Беларусь, адзіная на постсавецкай прасторы, захавала дзіцячую стоматалогію ў арганізаваных калектывах — гэта дазваляе ўрачам-стоматологам адсочваць тэндэнцыі развіцця стоматалагічных захворванняў у раннім узросце.

З 1986 года ў межах дзяржаўнага праграма асабіліва ўвага ўдзяляецца прафілактыцы стоматалагічных захворванняў. У папярэднія гады дзякуючы гэтайму ўдалося істотна знізіць захваральнасць карыесаў у 6-гадовых дзяцей. Доля здаровых (па стоматалагічных мерках) малых і апошняй некалькі гадоў вырасла з 10 працэнтаў да 20. Праграма прафілактыкі стоматалагічных захворванняў уключае

Айчынная стоматалогія захавала найлепшыя традыцыі мінулага і актыўна працягвае развіццё з улікам новых тэхналогій

«Здароўе нацыі і дэмаграфічная бяспэка на 2016—2020 гады», пра што паведамаў гадоўны ўрач Рэспубліканскай клінічнай стоматалагічнай паліклінікі, гадоўны пазаштатны стоматолог Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Андрэй МАЦВЕЕВ.

«Дзецям абавязкова трэба гаварыць аб тым, што з самага ранняга ўзросту яны павінны сачыць за здароўем зубоў, — кажа дацэнт кафедры стоматалагіі дзіцячага ўзросту Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта Наталія ШАКАВЕЦ. — У нас ёсць добрыя плытоўныя практыкі ў Мінску — у дзвюх гімназіях ужо

досыць працяглы час вучні маюць магчымасць чысціць зубы... І калі спачатку бацькі досыць скептычна ставіліся да такой практыкі, то сёння вельмі многія жадаюць, каб гэта закранула і іх дзяцей».

Стоматалагічная дапамога сёння даступная ў любой кропцы на карце Беларусі, і аказваюць яе больш чым 9 тысяч кваліфікаваных спецыялістаў. Айчынная стоматалагія выкарыстоўвае тое ж абсталяванне і матэрыялы, што і іншыя клінікі свету. Медустановы як дзяржаўнай, так і прыватнай формы ўласнасці пераходзяць на лічбавыя тэхналогіі.

Пры гэтым шырока прымяняюцца і айчыныны расходныя матэрыялы, у тым лі-

ку палімеравыя, распрацаваныя Гродзенскім навукова-даследчым праектным інстытутам аэзотнай прамысловасці прадуктаў арганічнага сінтэзу, кафедрай агульнай стоматалагіі Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта і кафедрай хіміі Белдзяржуніверсітэта. Яны больш танныя, але не саступаюць па якасці, практычнасці і даўгавечнасці. А вось у артапедыі выпускаецца новыя матэрыялы і прадвядзіць уласнай распрацоўкі вельмі дарага, да таго ж выпрабаванні запатрабуюць шмат часу — мэтазгодна набываць неабходнае ў сусветных кампаніях, якія маюць ужо стагадовы досвед.

Формула поспеху

БОДЗЫБІЛДАР У СУЖЕНЦЫ

проста пахудзець, а менавіта змяніцца! Пры росце 159 см мая вага была 84 кг. Сёння — 65 кг, і гэта, што называецца, суцэльныя мышцы. З малымі мышцамі я важыла і 54 кг, але мне паступова стала цікава набыць рэльеф. Калі мы з сяброўкай прыйшлі ў залу, трэнер без энтузіязму прамоўіў: «Пераапраанайцеся...» Ён ведаў, што дзвюх хілапамаў на два тыдні, а таму проста прапанаваў нам звычайны шаблон заняткаў, паказаў, як працягнуць трэнажоры... Мне гэта не спадабалася, я працягвала штудзіраваць інтэрнэт у пошук нейкіх парад ад спартсменаў. Дарэчы, перад тым, як захапіцца нечым, абавязкова задавайце сабе пытанні і шукайце на іх адказы.

Не трэба апраўдваць сваё гультайства. Не трэба ленавацца, баяцца, саромецца — ідзіце і рабіце сябе, не губляйце час...

— Вы не падумалі пра медабследаванне — можа быць, варта было праканасультавацца ў медыкаў перад тым, як пачаць?

— Хіба нехта гэта робіць? На шчасце, мая маці — медсястра ў бальніцы, і калі што, думаю, яна падкажа, што рабіць.

— Якую парадую можа даць пачаткоўцу?

— Знайдзіце такога трэнера, з якім вам будзе камфортна! Добры трэнер ніколі не прымусяць «накавацца» ігнэмна. Нельга з першага дня гнацца за недасягальным. Настроіцца на вынік вярта, але пры гэтым не забываць пра асцярожнасць і разважліваць. Трэнер павінен прапанаваць індывідуальную праграму заняткаў — з улікам вагі, узросту... Пры гэтым неабавязкова праводзіць замеры талі ці вагі. Я звычайна прашу проста сфатаграфавана, каб пасля паказаць, якім чалавек быў. Мая тактыка ў рабоце з кліентамі — прыслухоўвацца да таго, якім ім зручна, але калі нехта зусім не слухаецца і лянуецца, я станаўлюся жорсткай. Калі мяне ўсё роўна не чуюць, значыць, трэба развітвацца.

Адна дзючына на момант нашага знаёмства важыла больш за сто кілаграмаў. За 9 месяцаў яна падмаім пільным наглядом страціла больш за 40 кг. Але яна ніколі не дасягнула б такога выніку, калі б я цалкам не ўзяла яе пад сваю апеку — дазволіла пахуць у сябе дома. Тым больш, яна была не мінчанка. З аднаго боку, мне проста стала яе шкада, а з другога — цікава, ці дасягну я разам з ёй нейкага выніку... Наогул мяне трэба слухаць, як другую маму. Калі чалавек пачынае перабіраць трэнажоры — тут сёння не хачу, там не буду, то нічога не атрымаецца.

— Вы і дыету прапанаўце, або фізічныя нагрукі вырашае праблему лішняй вагі сам сабой?

— Калі пачынаеш займацца, значыць, неабходна змяніць і спосаб харчавання. Але не рэзка. Спачатку адрэгулюем поўны ражым у занятках і ежы. Паступова ўрэжам вугляводы: усё ж такі большасць людзей, якія прыходзяць, маюць лішнюю вагу і жадаюць пахудзець. У любы момант мне могуць пазваніць мае падпечныя і запытацца, ці можна ім набыць штосьці з прадуктаў. Для мяне той факт, што чалавек гатовы мяняцца і прыслухоўвацца, самы важны, і дзеля гэтага я застаюся на сувязі пастаянна.

— Што можна сказаць пра рацыён бодзібілдар?

— Чула, што апошнім часам з'явіліся спартсмены-вегетарыянцы, але я гэтага не разумею... Я ўжываю мяса. Хоць яго ўсё роўна будзе недастаткова для нарошчвання мышачнай масы. Тым больш, у жанчын мышцы наогул, як вядома, «не растуць». Бодзібілдар не дасягне фактурнасці, калі не будзе ўжываць спецыяльнае спартыўнае харчаванне — бялковыя катэілы, напрыклад. Ёсць яшчэ спецыяльныя вугляводы, напрыклад, джмы з трысняговага цукру, шмат біядабавак, якія дапамагаюць пераадоўваць стомленасць і хутэй аднаўляцца. Але гадоўнае для спартсмена — бялок, прычым вельмі многа, з гэтай столькі не атрымаць. У той жа час катэілы не замяняюць мяне рэшню з дзясці бялкоў, 500 г курнынага філе, якія неабходна ўжываць фактычна штодня. І плюс да гэтага — бялковыя катэілы тройчы ў дзень.

— Прыклад меню аднаго дня можаце прывесці?

— Ежу прымаю 5-6 разоў у дзень. Раніцай спачатку выпіваю пратэінавы катэілы, праз паўгадзіны ем кашу, напрыклад, 50 г аўсянкі (вагу прадуктаў я пастаянна адсочваю — у мяне на кухні для гэтага ёсць шалі), 200 грамаў тварагу і каву без цукру. Зрэдку магу дадаць джэм у кашу ці твараг. У абед — 150-200 г курнынага філе або філе індэцкіх з гароднінай (100-150 г), чай. Дарэчы, усё гэта я бяру з сабой у залу. Потым перакус — магу пратэін выпіць, або з'есці таксама мяса з гароднінай, або твараг, або рэшню з мясных бялкоў. Пытанне харчавання для мяне прынцыповае, бо калі даць слабінку і перайсці на глазураваныя сыркі, я страчу форму, мышцы схавуюцца пад тлушчыкам. Хуткаму набору вагі паспрыяе і мая спадчынасць. Так што ўсе ведаюць: торт на вяселлях я не ем! Нехта, бывае, спецыяльна для

мяне гатуе мой любімы дэсерт: узбіць на блэндары абстлушчаны твараг, яечныя бялкі, жэлацін, стэвію, какасовую стружку, крыху падагрэтага на малым агні малака і ваніль, паставіць у халадзільнік. Атрымаецца пудынг. Вось гэта я і ем на святах.

— Торціка не хочацца?

— Хочацца, але не ем! На дзень нараджэння дазваляю слабаць — дзве беляы зэфіры.

— І наведвальнікам залы трэба настройвацца прыкладна на тое самае?

— Настроіцца на правільнае харчаванне чалавеку з вагой пад 150 кг жыццёва неабходна. Такому чалавеку нельга адрэзу пачынаць качаць прэс, не адправіў яго і на бегавую дарожку. Пачынаем з умераных нагрукі з умеранай змены рацыёну. Усё ж такі здароўе важнейшае за прыгожасць. Паступова змяняем колькасць вугляводаў. Жанчына, якая хоча пахудзець, павінна спажываць не больш за 1500-1700 ккал у суткі. Што да нагрукі, то тут важнай будзе вялікая колькасць паўтураў практыкаванняў. Гэта дапаможа спаліць падскурны тлушч. Надалей мы арыентаваны на адчуванні: хочаш узяць больш цяжкую штангу ці гантэлі — давай паспрабуй. І тады ўжо мы паўтарым практыкаванне не 25 разоў, а 10-12, што паспрыяе нарошчванню

мышцаў. Абавязкова практыкаванні трэба чаргаваць з кардынагрукі на стэперы або велатрэнажоры. З іх дапамогай можна і размяцка, можна выкарыстоўваць і ў працэсе трэнажора. Хадзіць на заняткі дзевяццаць тры-чатыры разы на тыдні. Пачынаеш прапуськаць — рухацца, як мы кажам, уніз.

— Вы вытупаеце яшчэ на спарторніцах?

— Ужо не. Тым не менш усяляк імкнусь падтрымліваць форму. Калі нехта забывае, што я страчаю жаночасць (ёсць такія стэрэатыпы), я проста не пагаджаюся, бо ўсяляк падкрэсліваю і падтрымліваю сваю жаночасць. А захаванне рэльефу стала ўжо ладам жыцця. Дый мала хто будзе мне дзвяраць, калі я перастану ўраджаць сваім знешнім выглядкам. Я хачу паказаць, што немагчымае магчыма. Атрымалася ў мяне — атрымаецца і ў іншых.

Пытанне харчавання для мяне прынцыповае, бо калі даць слабінку і перайсці на глазураваныя сыркі, я страчу форму, мышцы схавуюцца пад тлушчыкам.

— Дзеяцца, ёсць рызыка набыць сваёасбліваю залежнасць...

— Яна ў мяне ўжо ёсць. Раней была, праўда, больш моцна. Нейка я «завасіла» штодня і па некалькі гадзін. На шчасце, перахварэла. З'явілася стомленасць, і я сказала сабе «стоп, так нельга». Дарэчы, тут няпроста вызначыцца з паняццем меры. Калі спартсмен будзе пастаянна ўстанаўліваць абмежаванні, то не зможа рухацца наперад і ніколі не даведаецца аб сваім магчымым. З іншага боку, калі-небудзь я выйду замуж, і жыццё, пэўна, крыху зменіцца.

— Прысці ў трэнажорную залу многім пераадавае, напэўна, грошовае пытанне...

— Патгледзіце, колкі грошай людзі пакаюцца ў клубы і рэстараны! Калі чалавек нечага хоча, ён знойдзе магчымасць. У мяне зараз трэнажоры дзвюхатры-студэнткі, якія брочуць невялікую колькасць заняткаў за вельмі невялікі грошы. А мае пароды па тэлефоне наогул грошай не каштуюць. Не трэба апраўдваць сваё гультайства. Не трэба ленавацца, баяцца, саромецца — ідзіце і рабіце сябе, не губляйце час...

Матэрыялы паласы падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА. protas@vziasda.by

Легенды спорту

ТРЫ СЕКУНДЫ ІВАНА ЯДЭШКІ

УСПАМІНАЮЧЫ МЮНХЕН-1972

Амаль 2 метры яго рост, вышыня дасягненняў таксама завоблачная, у спорце зрабіў многае, калі не ўсё. Перад намі — алімпійскі чэмпіён, чэмпіён свету, неаднакратна чэмпіён Еўропы, шматразовы чэмпіён СССР і заслужаны трэнер. Вяскою ён размяняў восьмы дзясятка, але адразу не скажаш. Перад намі атлетычнага складу жыццільюб з гучным басам. Яго клікалі ў царкоўны хор, але ён абраў сваю рэлігію, імя якой — спорт.

Мюнхен-1972. Алімпійскі фінал. Супраць СССР трымае удар ЗША. Да канца матча 3 секунды. Амерыканцы вырываюцца наперад з лікам 50:49. Вось яна, лёсавырашальная атака, вострая, як і адносіны паміж вялікімі краінамі. Трэнер выпускае абаронцу Івана Ядэшку. За 3 секунды ён павінен зрабіць пас «папошняй надзеі» — кволай, але пакуль жывой.

Перад нашым Іванам стаіць гіганцкі Том Барлесан — 2 метры 26 сантыметраў — гэта не жарты. Замоўскі волат зацімае шлях да заветнага кошыка. Ён актыўна махае доўгімі рукамі, якія ў паветры рассяваюць пляцоўку нябачнай сцяноў. Суддзя паказвае амерыканцу: маўляў, правілы забараняюць такія жэсты за прадзядні ліній. Том Барлесан не разумее арбітра, думае, трэба адсыць ўглы пляцоўкі, робіць дзясятка крокаў, адкрываючы беларусу дарогу да кошыка...

Наступны момант назаўжды застаўся ў гісторыі сусветнага баскетбола як славетны момант Івана Ядэшка адпраўляе магнічную перадачу праз усю пляцоўку. Фантастыка! Аляксандр Бялоў лавіць аранжавы мяч і кідае з-пад самага кошыка. Перамога!

Да гэтага часу абстрактнае шчыльным слоём пылу сярэбраныя медалі амерыканскай зборнай у Алімпійскім музеі. За акіянскай баскетбалісты строга наказалі насчадкамі ніколі не забіраць тыя ганебныя ўзнагароды.

У далёкім 1972-м амерыканцы дэманстравалі на выхадзе на цырымонію. Цэлюю ноч арганізатары турніру абмяркоўвалі спрэчную сітуацыю, бо ЗША падалі пратэст: «Толькі а пятыя гадзіне раніцы патрапілі ў гасцінцу, — прыгадае Іван Ядэшка. — У халадзільніку нас чакалі піва і баварскія сасіскі, але піць нельга: раптам прымуцае перагуляць ракавыя 3 секунды! Паснедалі, прыйшоў трэнер, сказаў: «Перагульваем... — Мы ўздыхнулі, — ...праз чатыры гады ў Манрэалі!» — марудна дагаварыў ён, і нам не трэба было іншага шчасця! Адначасна чорнай ікрой з рускай гарэлкай. Як і мае быць (усміхаецца)».

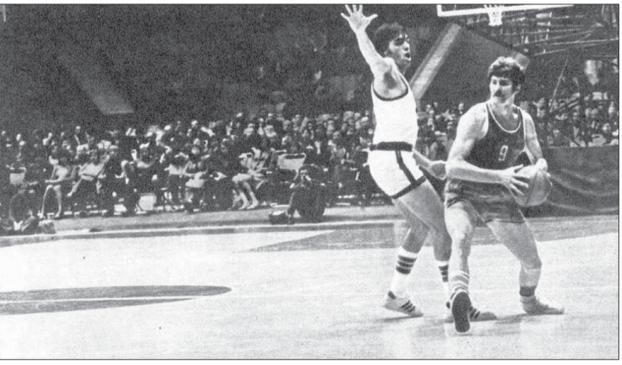
На тых Алімпійскіх гульнях у Мюнхене ўвёс Савецкі Саюз трыумфаваў тройчы. Спачатку Валеры Барзоў перамог у спрынце, абганяўшы першым у гісторыі цемнаскурага бегуна. Затым Волга Корбут зрабіла салта на бярвенне, адразу стаўшы зоркай сусветнай велічыні. І, нарэшце, тыя 3 баскетбольныя секунды Івана Ядэшка.

Што атрымалі савецкія алімпійцы? «Жыгуні!» без даўжэзнай чаргі. На наступных заморскіх турнірах спартсмен

«Я вельмі люблю ўсё натуральнае, ня выдуманнае. Апалядданы Лондан — гэта яркая прада жаўціца, кожны сюжэт — рэальны, адлучы ўласнай скурай. Ведаецца, мяне кожную секунду здзіўляюць самыя простыя рэчы. Калі я пакіну здзіўляцца, то мажэ напісаць, што Ядэшка альбо пачаў памираць, альбо ўжо мёртвы (смяецца)».

Сярод сяброў, а значыць, сярод тых, хто бавіць час на падмаскоўнай дачы спартсмена, — Леў Лешчанка. Іван Іванавіч не аднойчы сустракаў свой дзень нараджэння ў кампаніі спевака. Трэба сказаць, у той савецкі час ЦСКА быў домам, і баскетбалісты, хакеісты, футбалісты, фігурысты сябравалі. Венчы спартыўная эліта падзіла з акцэрамі тэатра на Таганцы, «Сучаснік», з салістамі «Вялікага». Іван Ядэшка лічыць савецкі час прыгожым: «Мы дыхалі іншым паветрам — паветрам сяброўства, шчырасці, радасных размоў, дабыняў. Людзі былі сумленныя і прыстойныя».

Самы экзатычны момант у кар’еры — гэта Ліван. «Тадзі многія ляцелі па трэнерскі хлеб у тропікі. Напрыклад, Яўген Каваленка пашукаў шчасця-долю на Мадагаскар. Я патрапіў у Ліван. Далі пакойчык з адным аяком на ваенна-марской базе. Круглы год 40 градусаў спёка, стабільна — пас-

Ну і ну!

ЦЯЖАРНАЯ РАСПАЎСЮДЖВАЛА ПСІХАТРОПЫ

За захоўванне і распаўсюджванне асабліва небяспечнага псіхатропа рэчыва супрацоўнікі аддзялення па наркантраволі і прадзіяўніні гандлю людзьмі Ленінскага РУУС сталіцы затрымалі 32-гадоваму мінчанку.

Зараз жанчына цяжарная і выхоўвае двух малых дзяцей. Псіхатроп атрымана набывала праз наладжаныя кантакты сужэнца, які, дарчы, адывае пакаранне ў месца пазбаўлення волі. Штодня жанчына фасавала і размяшчала ў тайніках па ўсім горадзе каля дзесяці скрутчанкаў з псіхатропным рэчывам, зарабляючы каля мільёна рублёў. Затрыманыя і сама іх ужывала. Фасоўкай тавару яна займалася ўначы, а ранкам разам з дзецьмі на грамадскім транспарце развозіла яго па саванках. Завадзена крміміяльнай справа.

Сяргей РАСОЛЬКА

СЁННЯ

Table with columns: Сонца, Усход, Захад, Даўжыня дня. Rows: Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст.

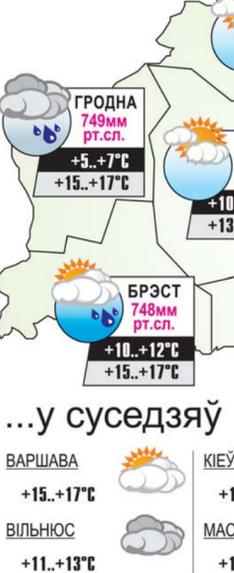

Месяц

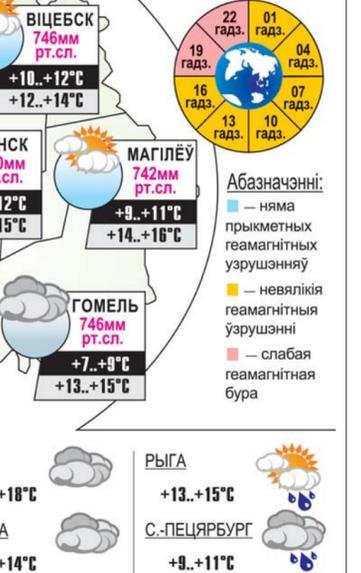
Апошняя квадра 31.03 — 06.04. Месяц у сур’і Авена. Імяніны: Пр. Арцёма, Захара, Пятра, Сцяпана, Уладзіміра, К. Ады, Пятра, Часлава.

ЗАЎТРА

Геамагнітныя ўзрушэнні

УСМІХНЕМСЯ

Заўважыў, што з прыбыральні стала знікае папера. Стаў назіраць. Дачка адравае вялікі кавалак, адзін канец кладзе ў вадку, другі апускае на падлогу, змывае. І гэта ўсё зацягвае туды. Пакараў. Паспрабаваў увечары сам. Забаўна.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛІНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.